Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 182 (5275).
17 СЕНТЯБРЬ СЕШАНБА
1974 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

«БАШНЕФТЕХИМЗАВОДИ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОРХОНАЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети сизларни меҳнатдаги ажойиб муваффақият билан — беш йиллик планнинг меҳнат унумдорлигини оширишга доир топшириқлари муддатидан илгари бажарилганлиги билан қизғин табриклайди. Ишлаб чиқариш резервларидан омилкорлик билан фойдаланилганлиги, техника ва технология такомиллаштирилганлиги, щекинолик лар методи янада ривожлантирилганлиги уч ярим йил мобайнида меҳнат унумдорлигининг бирлашма учун беш йиллик охирига белгиланган даражасига эришиш имконини берди.

Бу муваффақият — бирлашма ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари юксак сиёсий активлигининг ва меҳнат ғайратининг натижасидир, улар ўзларининг илҳомбахш меҳнатлари билан партия XXIV съезди қарорларини бажариш йўлидаги умумхалқ курашига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Сизларнинг ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш ва мавжуд асбоб-ускуналардан яхшироқ фойдаланиш соҳасидаги иш натижаларингиз юксак баҳога лойиқдир, бу эса маблағларни, материал ва меҳнат ресурсларини жуда оз сарфлаб, маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имконини берди.

Азиз ўртоқлар, Сизларга беш йиллик планнинг ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан белгиланган топшириқларни 1975 йилнинг октябрида муддатидан олдин тугаллаш юзасидан олинган янги социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришингизни тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ,
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

МАШИНАЛАР ИШГА ТУШДИ

▲ БЕШ МИНГ ТОННА ПАХТА МАШИНАЛАРДА ▲ ЙИЛЛИК ПЛАН ЎН БЕШ ИШ КУНИДА ▲ ҲОСИЛДОРЛИК ЕТТИ ЦЕНТНЕР ОШАДИ ▲ ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 2 МИНГ ТОННА ДУРДОНА

Машиналар карвони пахтазор тепасида саф тортди. Тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинасини бошқараётган моҳир механизатор Фатали Искандаров рулни эгатларга бурди. Машина шпинделлари бодроқдай очилган чаноқларни қучди. Кема бир меъёрда гуриллаб, илгарилаган сари бункер оппоқ пахта билан тўлиб бормоқда. Бирин-кетин Азал Маҳмудов, Михаил Идрисов бошқараётган «зангори кема»лар ҳам «оқ олтин» денгизида сузиб кетди.

Пахтазорда терим қизғин тус олди. Ҳозиргина эгат оралаб кетган машиналар дам ўтмай «пўлат этак»ларни бўшатади. Дастлабки «оқ олтин» тонналари тележкаларга юкланади. Тракторчи Ислом Усмонов чаққон рулга ўтириб, прицепларни катта йўлга олиб чиқди. Оппоқ пахта билан тўлғазилган бир нечта тележка қатор тизилиб, қабул пункти томон йўл олади. Катта меҳнат, жасорат эвазига етиштирилган ҳосилни кузатаётган чўлқуварлар чеҳрасида қувонч порлайди.

— Дастлаб шу ерга, чўлга кўчиб келган йилимиз ҳаммамизнинг эсимизда, — сўз бошлади бўлим бошлиғи Сервер Искандаров, — ўшанда аранг ўн центнердан ҳосил олганмиз. У йиллардаги қийинчилик, машаққат, ҳозиргидан ўн чандон ортиқ эди. Ёзу-қиш аланга пуркаётган адрларни текислаш, экин майдонларини кенгайтириш учун курашилди. Чўлни қадамба-қадам чекинтириб бордик.

Унинг чақнаб турган кўзлари бир дам пахтазорга меҳр билан боқди. Кейин яна сўзини давом эттирди. Мана энди бу ерларнинг чўл деган номини ўзгартирса ҳам бўлади. Чўлдан нишона қолмади. Яхши ният билан экилган ниҳоллар мевага кирди. Бу йил бўлимимиз коллективи ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилдорликни 12 центнерга кўтаришга аҳд қилишган. Давлатга 1,5 минг тоннадан ортиқ дурдона етказиб берамиз. Йиғим-терим ишларини икки сменада олиб бориб 10 иш кунида йиллик планни ошириб бажарамиз.

Бўка районидаги «Кўкорол» совхози чўлқуварлари йилдан-йилга пахтачиликни ривожлантириш соҳасида улкан ютуқларга эришмоқдалар. Беш йилликда ҳосилдорлик бир неча ўн центнерга кўтарилди. Пахтачиликни механизациялаш ишлари такомиллашди. Улар бу йил пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан олиб бориб 15 иш кунида йиллик планни бажаришга сўз беришган.

Ҳозир далаларда ана шу юксак мажбуриятни бажариш учун қизғин кураш кетмоқда. Машина теримини биринчилар қаторида бошлаган совхоз механизаторлари бу йилги мавсумда ҳар машинада иш унумдорлигини 100—110 тоннага етказиш, ҳосилнинг 80 процентини «пўлат этак»лардан тўкишни мўлжалламоқдалар. Эртагидин поёнсиз пахтазорларда 40дан ортиқ «зангори кема» ишлай бошлайди. Пўлат агрегатлар тўла қувват билан ишга тушгач, ҳар куни совхозда йиллик планнинг 6—7 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришилади. Совхознинг Норча Парпиев, Қодир Турсунқулов, Александр Алибоев, Болабек Мақсудов каби моҳир механизаторлари мавсумда 240—260 тоннадан пахта териш иштиёқи билан меҳнат қилмоқдалар.

Кўкороллик пахта усталари Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг 50 йиллиги олтин тўйига 6300 тонналик улкан пахта хирмонини тортиқ қилиш нияти билан яшамоқдалар.

Н. ТУРАЕВ.

Суратларда: Илғор механизатор М. Идрисов. Пастда «зангори кема»лар «оқ олтин» денгизида жавлон урмоқда.

Автор фотолари.

ҚАҲРАМОНЛАР ШУҲРАТИ АСЛО СЎНМАЙДИ

Қаҳрамон Керчь шаҳрига Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали топширилди

КЕРЧЬ (Қрим области), 14 сентябрь. [ТАСС махсус мухбирлари]. Қаҳрамон Керчь шаҳри меҳнаткашлари катта ва порлоқ байрамни нишонламоқдалар. Керчь меҳнаткашлари ва Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти ва авиацияси жангчиларининг Улуғ Ватан уруши йилларида Ватан олдидаги жуда катта хизматлари, оммавий қаҳрамонлиги, мардлиги ва сабот-матонати учун ҳамда Қримни озод қилиш вақтида фашист қўшинлари тор-мор келтирилганлигининг 30-йиллигини нишонлаш юзасидан СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Керчь шаҳрига «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилди ва Ленин ордени ҳамда «Олтин юлдуз» медали топширилди.

Шу муқаддас ерда бўлиб ўтган жангларнинг иштирокчилари, сон-саноқсиз меҳмонлар мамлакатнинг ҳамма томонидан бу ерга келишди. Байрам либосини кийган, қизил байроқлар ва транспарантлар билан безатилган навқирон шаҳар уларни шодҳуррамлик билан кутиб олди.

Бугун А. С. Пушкин номли шаҳар драма театрида қаҳрамон шаҳарга Ватаннинг юксак мукофотини топширишга бағишлаб Керчь шаҳар партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Байрамлардагидек безатилган зал илғорлар ва ишлаб чиқариш новаторлари, Улуғ Ватан уруши ветеранлари, Қуролли Кучларнинг жангчилари, партия, совет, касаба союзлари, комсомол ва жамоат ташкилотларининг вакиллари билан лиқ тўла. Қаҳрамон шаҳарларнинг делегациялари, Краснодар ўлкаси, Ростов, Запорожье, Николаев, Херсон, Одесса областларининг намояндалари ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий президиумда ўтирибдилар. Қрим область партия комитетининг биринчи секретари Н. К. Кириченко, Қрим область ва Керчь шаҳар партия комитетларининг бюро аъзолари, меҳнаткашлар депутатлари область ва шаҳар Советлари ижроия комитетларининг аъзолари, ҳарбий бошлиқлар, тантаналарга келган делегацияларнинг раҳбарлари, Керчь учун олиб борилган жангларнинг қаҳрамонлари, шаҳарнинг таниқли кишилари улар билан бирга эдилар.

Тантанали мажлисни Керчь шаҳар ижроия комитетининг раиси В. Ф. Дубов очди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайланди.

Уртоқ А. А. Гречкога сўз берилади. Мажлис аҳли уни самимий кутиб олади.

ЎРТОҚ А. А. ГРЕЧКО НУТҚИ

А. А. Гречко тантанали мажлис иштирокчиларини, Керчь шаҳри ва Қрим области меҳнаткашларини Ватаннинг муносиб мукофоти билан — Керчь шаҳрига «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилганлиги, у Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали билан мукофотланганлиги билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан самимий муборакбод қилди.

Шундан кейин А. А. Гречко бундай деди:

Сизларга маълумки, партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Керчь шаҳри билан айни бир вақтда мукофотланган Новороссийск шаҳрига яқинда Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали топширди. Леонид Ильич сизларга қизғин қутловларини ва коммунистик қурилишда катта-катта муваффақиятларга эришувингизни истаб билдирган тилакларини топширишни мендан илтимос қилди.

Керчь шаҳрига «Қаҳрамон шаҳар» унвони берилганлиги, унинг Ленин ордени ҳамда «Олтин юлдуз» медали билан мукофотланганлиги партиямиз, совет халқи душман билан шиддатли жанг қилиб, Ватаннинг шоншарафи, озодлиги ва мустақиллигини мардонавор ҳимоя қилган кишиларни юксак қадрлаётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Бу мукофотда Қрим ярим оролидаги жангларнинг қаҳрамонона жангчиларига, шу жангларнинг бевосита қатнашчиларига, совет ватанпарварларининг Ажимушкай тош конларидаги мардона жасоратига, улуғ ғалабага эришиш учун ўз кучларини ва ҳатто жонларини ҳам аямай зўр сабр-матонат ва қатъият кўрсатган партизанларга, подпольечиларга, шаҳарнинг барча меҳнаткашларига партиянинг, ҳукуматнинг ва бутун совет халқининг миннатдорчилиги ифода этилган.

Қаҳрамон шаҳарларнинг шонли сафига янги номлар қўшилди. Новороссийск билан Керчь Москва, Ленинград, Киев, Волгоград, Севастополь, Одесса, Брест қалъаси ва Минск қаторига кирди.

Керчь — катта революцион, меҳнат ва жанговар анъаналар шаҳри. Керчь большевистик ташкилоти ўз фаолиятини Россиядаги йирик шаҳарларнинг марксистик ташкилотлари билан айни бир вақтда бошлаган.

Гражданлар уруши даврида Керчь пролетарлари большевиклар партияси раҳбарлигида Ватанимиз меҳнаткашлари билан биргаликда Советлар ҳокимияти учун матонат билан жанг қилдилар. Улар янги социалистик жамият бинокорларининг биринчи сафларида бўлдилар. Урушдан аввалги беш йилликлар даврида Керчь Қримнинг йирик индустриал маркази ва гуллаб-яшнаб турган шаҳрига айланди.

Қалъа шаҳар — Керчь ўзининг кўп асрлик ҳаёти давомида анчагина воқеаларни бошдан кечирди, аммо Улуғ Ватан уруши йилларида унинг зиммасига айниқса машаққатли синовлар тушди. Тарих тақозоси билан шундай бўлдики, деярли бутун уруш давомида Керчь фронт шаҳри бўлиб турди, уруш кулфатларининг бутун оғирлигини бошидан кечирди. Уни душман босиб олаётган пайтда шаҳар икки марта шиддатли жанглар олови ичида қолди ва совет қўшинлари уни икки марта қаттиқ жанглар натижасида фашист босқинчилардан озод этдилар. Ҳар қандай қийинчиликларга ва маҳрумликларга қарамай, қаҳрамон шаҳар матонат билан қаттиқ туриб, ғалаба қозонди.

Шаҳар озод этилган кундан бери орадан ўттиз йилдан кўпроқ вақт ўтган бўлса ҳам, аммо халқимиз қаҳрамонона зафарлар ва ҳалок бўлган қаҳрамонлар хотирасини асло унутмайди, душман билан бўлган жангда Улуғ Октябрь ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолган уруш ветеранлари ва мамлакат ичкарисидаги меҳнатчилар учун фахрланиш туйғуси асло сўнмайди.

Кавказ учун бўлган жангда ва Қрим мудофаасида Новороссийск ва Керчь шаҳарлари учун олиб борилган қаҳрамонона кураш алоҳида ўрин олган эди, деди сўзини давом эттириб СССР мудофаа министри. Ана шу жанговар қардош шаҳарларнинг номлари фронтдан берилган ҳаяжонли маълумотлар саҳифаларида доимо тилга олиниб турди. Бутун жуда катта Совет—Германия фронтида бўлгани каби, бу ерда ҳам бизнинг жангчиларимиз ҳаёт-мамот жанги олиб бориб, манфур душманни аёвсиз тор-мор қилдилар.

Совет — Германия фронтининг жанубий участкасидаги муҳим стратегик пункт, Қора денгиз флотининг катта порти ва ҳарбий-денгиз базаси бўлган Новороссийск учун бутун бир йил давомида (1942 йилнинг 11 сентябридан 1943 йилнинг 16 сентябригача) кураш олиб борилди. Новороссийсклик қаҳрамонлар гитлерчиларнинг қутуриб қилган ҳужумларини қайтариб, жуда катта қурбонлар эвазига душманнинг Закавказьега ўтиш йўлини тўсиб турдилар. Шундан кейин совет қўшинлари ва Қора денгиз флоти денгизчиларининг зафарли Новороссийск штурми немислар барпо этган «зангори чизиқ» деган ғоят мустаҳкам линияни барбод этишни бошлаб берди, душманни Тамань ярим оролидан ҳайдаб чиқариш ва Қримни озод қилиш учун муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Қрим учун бўлган курашда Керчь ярим оролидаги жанглар ва қулай стратегик мавқедаги Керчь шаҳри учун авж олдириб юборилган жанглар айниқса шиддат ва шитоб билан кучайиб кетди, Қрим билан Шимолий Кавказ ўртасидаги муҳим ўзаро боғлаш ҳалқаси бўлди.

[Давоми иккинчи бетда].

ШОДИЁНА ҚАБУЛ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 16 сентябрда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган СССР халқлари санъати фестивали иштирокчиларини қабул қилди. Ўртоқ Ш. Р. Рашидов республика халқ хўжалигининг, маданий қурилишнинг ривожи тўғрисида гапириб берди, ўзбек халқининг ўтган ярим аср мобайнида эришган катта-катта муваффақиятлари билан, юбилей йилида Ўзбекистон меҳнаткашлари олдида турган вазифалар билан уларни таништирди.

Фестиваль иштирокчилари коммунизм қурилишида республиканинг эришган катта муваффақиятлари билан танишиш имконияти берилганлиги учун самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар. Қардош иттифоқдош республикалар санъатини ривожлантириш ва бойитишда фестивалнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

(ЎзТАГ).

ДЎСТЛИКНИНГ УЛКАН УНИВЕРСИАДАСИ

Тошкентда «Иттифоқдош республикалар университетлари дўстлиги ҳафталиги» фестивали бошланди. Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг бўлажак юбилейи шарафига В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университети ташкил қилган тантаналарда қатнашмоқ учун Москва, Ленинград, Киев, Минск, Боку, Душанбе шаҳарларидан ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан меҳмонлар келишди.

Университетларнинг биринчи учрашуви жойи қилиб Ўзбекистон пойтахти танлаб олинганлиги тасодифий эмас. Революцияга қадар мусулмон мадрасаси таълимнинг энг юқори формаси бўлган республика территориясида эндиликда қирқдан кўпроқ олий ўқув юрти, шу жумладан, Тошкент ва Самарқандда икки Давлат университети ишлаб турибди. Зилзила вақтида зарар кўрган ва қардош республикаларнинг ёрдами билан янгидан қад кўтариб, аввалгидан ҳам соҳибжамолроқ бўлиб қолган Тошкентнинг ўзи ҳам халқлар дўстлигининг қудратли кучини бамисоли гавдалантириб турибди. Фестиваль қатнашчилари тошкентликларнинг меҳмондўстлигини ва очиқ кўнгиллилигини фестиваль очилишидан анча илгари — эрталаб шаҳар билан танишган чоғдаёқ сездилар.

Меҳмонлар ва тантана мезбонлари кечқурун соат олтида Алишер Навоий номли ўзбек Давлат Академик театрига тўпландилар. Тошкент Давлат университетининг ректори академик Т. А. Саримсоқов иттифоқдош республикалар университетлари дўстлиги ҳафталигини очди. У фестиваль иштирокчиларини фестиваль иш бошлаганлиги билан самимий қутлаб, қардош миллий маданиятларни ўзаро бойитиш учун ана шундай ижодий алоқаларнинг катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Ғафуржонов тўпланганларга республиканинг кўп қиррали ҳаётида студентларнинг иштироки тўғрисида, олий ўқув юртларининг комсомоллари коммунистик партия режаларини, ВЛКСМ XVII съезди қарорларини қандай бажараётганлиги ҳақида гапириб берди. М. В. Ломоносов номли Москва Давлат университети делегациясининг раҳбари Ю. М. Осипов, тўқкизлар ажойиб иши ташаббускорларидан бири — Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. П. Казанцева, А. А. Жданов номли Ленинград Давлат университети делегациясининг раҳбари О. И. Виноградов, В. И. Ленин номли Белоруссия Давлат университетининг студенти Д. Смагина, Тошкентда таълим олаётган вьетнамлик студент Нгуен Тхань, С. М. Киров номли Қозоғистон Давлат университети делегациясининг раҳбари Т. П. Струц, С. М. Киров номли Озарбайжон Давлат университети делегациясининг раҳбари С. Насибов, Петр Стручка номли Латвия Давлат университети делегациясининг раҳбари Т. Тверионас, В. И. Ленин номли Тожикистон Давлат университети делегациясининг раҳбари Г. Зарифов, ТошДУ комсомол комитетининг секретари О. Исмоилов сўзга чиқиб, Тошкент учрашуви ташкилотчилари шаънига самимий сўзлар айтдилар, бу учрашув дўстона алоқаларни бундан буён ҳам мустаҳкамлашда катта роль ўйнаяжагини таъкидлаб ўтдилар.

...Шундай қилиб, иттифоқдош республикалар университетлари дўстлиги ҳафталиги бошланди. Ҳафталик қатнашчилари олдида катта ва воқеаларга бой программа турибди: В. И. Ленин номли Марказий музей филиалида ва ТошДУда университет таълимининг актуал проблемаларига бағишланган илмий-назарий конференция ташкил қилинади, «Ташсельмаш» ва «Ташавтомаш» заводларининг, Тошкент тўқимачилик комбинатининг ва шаҳардаги бошқа корхоналарнинг ишчилари билан учрашувлар ўтказилади... Мамлакат университетларининг вакиллари колхозларда бўладилар, стадионлар ва спорт майдончаларида беллашадилар, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг кўрик-конкурсини ўтказадилар.

Бундан ташқари улар программада кўзда тутилмаган кўпгина дўстона ва мароқли учрашувларда қатнашадилар. Интернационал қардошлик шаҳри бўлган Тошкент меҳмонларга ўз эшикларини кенг очиб қўйган. Дўстликнинг улкан универсиадаси, оқ йўл сенга!

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 16 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун—шу жумладан машина терими — бир кунлик ўсиш, тўртинчи стун —мавсум бошидан бери

Янгийўл	1,15	6,27	—	—
Бекобод	0,87	4,35	—	—
Чиноз	0,91	4,06	—	—
Бўка	0,55	3,33	—	—
Пискент	0,69	3,04	0,08	0,08
Юқори Чирчиқ	0,17	1,64	0,10	0,28
Ўрта Чирчиқ	0,28	1,32	0,03	0,03
Оққўрғон	0,31	1,23	0,01	0,01
Қуйи Чирчиқ	0,05	0,17	—	—
Область бўйича	0,54	2,73	0,02	0,04

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ТОПШИРИШ БЎЙИЧА ШУ ЙИЛ 16 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — топшириққа нисбатан тонна ҳисобида, иккинчи стун — бир кунда топширилган тонна, учинчи стун— топшириққа нисбатан дон тайёрлаш процент ҳисобида).

Ўрта Чирчиқ	1250	84	101,1
Чиноз	1000	—	94,9
Бўстонлиқ	730	9	92,2
Юқори Чирчиқ	1500	—	90,3
Бўка	1220	63	90,2
Пискент	900	—	89,7
Оҳангарон	1270	135	88,0
Бекобод	1350	122	86,7
Калинин	800	113	86,3
Оржоникидзе	580	35	83,5
Қуйи Чирчиқ	1640	258	75,9
Янгийўл	1060	29	74,2
Оққўрғон	1700	202	66,8
Область бўйича	15000	1050	85,2

ҚИММАТЛИ ТАШАББУС

Жданов номли колхоз правлениесининг раиси Қўчқор Боймирзаев колхоз активларини тўплаб, хўжаликда чорва қишловига тайёргарлик кўришнинг аҳволи билан уларни таништирди. Ички резервлардан янада рационал фойдаланиш зарурлигини айтди.

—Биз,— дейди у,— колхозчиларнинг ҳаммасини дала ишларига сафарбар қилдик.— — Лекин, чорва озуқаси тўплашда ишчи кучи етишмайди. Нима қилиш керак? Менимча, правление активлари, идора хизматчилари якшанбаликлар ўтказиб, хашак тўплаш, бедаларни ғарамлашга яқиндан ёрдам беришлари керак.

Раиснинг бу сўзлари ҳаммаги маъқул тушди. Кундуз кунлари хашак тўплашда ишлаш, кечки пайт эса идора ишларини бажаришга қарор қилинди.

Қисқа вақт ичида колхозда хашак тайёрлаш плани ортиғи билан бажарилди. 350 тонна хашак жамғарилди. Беданинг уч ўримидан 112 центнергача пичан олинди. Хўжаликда бир ярим йилга етадиган чорва озуқаси ғамлаб қўйилди. 570 тонна силос бостирилди. 550 ўрнига салкам 1 минг тоннага етадиган сенаж жамғарилди.

Чорва озуқасининг мўл-кўллиги учун курашда колхоз активларидан Эргаш Исломов, Ким Юн, Турдимат Рустамов каби активлар муносиб ҳисса қўшишмоқда.

М. ҒОЗИЕВ.

ҚАҲРАМОНЛАР ШУҲРАТИ АСЛО СЎНМАЙДИ

(Боши биринчи бетда).

Совет ватанпарварларининг Ажимушкай тош конларидаги узоқ давом этган қаттиқ кураши Улуғ Ватан уруши тарихига афсонавий саҳифа бўлиб кирди. Ёруғликдан, озиқ-овқат ва сувдан маҳрум бўлиб қолган бу ватанпарварлар фашистларга қарши узоқ вақт давомида баҳодирона жанг қилдилар, ҳалок бўлсалар бўлдилар-у, аммо душманга таслим бўлмадилар. Бу — совет кишилари букилмас иродаси, енгилмас қатъиятининг бир кўриниши бўлди. Ўша оғир кунларда душман қуршовидаги тош конида қолган мард ажимушкайчилардан бири, сиёсий раҳбар Степан Чебаненко ўзининг ўлим олдидан ёзган хатида совет халқига шундай сўзлар билан мурожаат қилди: «Мен фақат коммунист-большевик ва СССР гражданиман. Башарти мен ўлсам, бу ўлим коммунизм учун, ишчи ва деҳқонларнинг иши учун кураш бўлганлигини фарзандларимиз, ака-укаларимиз, опа-сингилларимиз ва қариндош-уруғларимиз ёдда тутсинлар ва ҳеч қачон унутмасинлар. Бу шафқатсиз уруш ҳали тугагани йўқ, барибир биз ғалаба қиламиз!»

Бу сўзларда мард ва қўрқмас жангчининг курашга даъвати, улуғ ва адолатли ишимиз ғалабасига чуқур ишончи янграб турибди. Бундай одамларни енгиб бўлмайди. Қрим диёридаги енгилмас қалъа — Ажимушкай кўрсатилган жасоратнинг улуғворлиги жиҳатидан Брест қалъасидан кейин муносиб ўрин олади.

Керчь ва бутун Қрим озод қилинганлиги Кавказ учун олиб борилган жанг муваффақиятли бўлиб чиққанлигининг ва немис-фашист босқинчилари Тамань ярим оролидан ҳайдаб чиқарилганлигининг бевосита давоми бўлди.

Керчь—Эльтиген десант операциясининг жасорати совет халқи хотирасида абадий сақланиб қолади. Душманнинг жон талвасасида қилган қаршилигига ва довул бўлиб турганлигига қарамай, 18-армия қисмлари Қора денгиз флоти билан баҳамжиҳат ҳаракат қилиб, Эльтиген районига тушдилар. Шундан кейин 56-армия жангчилари билан Азов ҳарбий флотилиясининг денгизчилари шаҳардан шимоли-шарқроқдаги плацдармни қўлга киритдилар. Қримни озод қилиш шундай бошланди.

Эльтиген тарихга «оловли ер» номи билан кирди. Бу ерда ўттиз олти кечаю-кундуз снарядлар бир дақиқа ҳам тўхтовсиз портлаб турди, бомбалар гумбурлади, ўқ ёғилиб турди. Десантчилар фашистларга қарши тенгсиз жанг қилиб, ажойиб жасорат, матонат ва оммавий қаҳрамонлик кўрсатдилар.

Эльтиген районига десант туширишни тайёрлаш ва уни туширишда ўртоқ Л. И. Брежнев актив қатнашганлигини яхши биламиз. У 18-армия сиёсий бўлимининг бошлиғи сифатида партиявий-сиёсий ишга бевосита раҳбарлик қилди, коммунистларнинг ва барча жангчиларнинг куч-ғайратларини машаққатли жанговар вазифани муваффақиятли бажаришга руҳлантирди.

1944 йилнинг 11 апрели уруш тарихига сўнмас саҳифа бўлиб кирди. Шу куни Шимолий Кавказ фронти қўшинларидан тузилган алоҳида Приморье армияси, Қора денгиз флотининг ва Азов ҳарбий флотилиясининг денгизчилари 4-ҳаво армияси учувчилари мадади билан шаҳарга штурм бошладилар. Айни вақтда 4-Украина фронтининг қўшинлари Перекоп томондан душманнинг Қрим группасига зарба бердилар.

Оғир жанглардан кейин 11 апрель куни Керчь фашист қўшинларидан тозаланди. Ҳозир Митридат тоғида ўрнатилган гранит ўқ Шон-шуҳрат ёдгорлиги салобат солиб, ҳалок бўлганлар хотирасига ва тирик қолганлар шарафига, совет халқининг бир қисми бўлиб қолиб, бу ерда, Керчь ёнида она-Ватан озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилганлар шарафига абадий олов ёниб турган жойда зафар байроғи мағрур ҳилпирай бошлади.

Уруш йилларида Коммунистик партия раҳбарлигида душман ичкарисида авж олдириб юборилган партизанлар ҳаракатининг жанговар отрядларидан бири — Қрим партизанлари ғалаба ишига катта ҳисса қўшганликларини А. А. Гречко таъкидлаб ўтди. Қрим область партия комитетининг топшириғига мувофиқ, кекса большевиклардан бири — Иван Андреевич Козлов раҳбарлик қилиб турган Керчь партизанлари душманга кўққисдан зарбалар бериб, босқинчиларга тиним бермадилар. Улар гражданлар уруши давридаги Керчь партизанларининг ажойиб жанговар анъаналарини муносиб равишда давом эттирдилар.

Шаҳар аҳолиси Керчни мудофаа қилиш ва озод этишда актив қатнашди. Аҳоли зўр сабр-тоқат кўрсатиб, фронт шаҳри бошига тушган қийинчиликлар ва кулфатларни сабот билан енгдилар, фронт учун зарур маҳсулотни ишлаб чиқардилар, фидокорлик билан мудофаа иншоотларини қурдилар, халқ лашкарлари ва партизан отрядлари сафларида актив қатнашдилар, шаҳар учун олиб борилган курашнинг ҳамма босқичларида совет қўшинларига ҳар томонлама ёрдам бердилар.

Хотин-қизлар ҳаммамизда ҳаққоний ифтихор туйғусини уйғотади. Уларнинг зиммасига фронт шаҳрининг айниқса кўп оғирликлари ва машаққатлари тушди. Улар ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, оталари, эрлари ва ака-укалари билан биргаликда мудофаа истеҳкомларини қурдилар, партизан отрядларида ва курашаётган қўшинлар составида ҳаракат қилдилар.

Улуғ Ватан урушининг бошқа фронтларида бўлгани каби Керчь учун олиб борилган жангларда ҳам ленинчи Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитетининг раҳбарлик роли зўр куч билан намоён бўлди, деб таъкидлади нотиқ. Ҳарбий қисмлар ва кемаларнинг, шунингдек Керчь шаҳрининг партия ташкилотлари жанг қатнашчиларининг сафларини бир бутун қилиб жипслаштирдилар, уларни қаҳрамонона жасоратларга руҳлантирдилар, коммунистлар ҳамиша бўлганидек олдинги сафда бориб, букилмас ирода ва мардлик намунасини кўрсатдилар.

Орадан бир ой ўтгач — 1944 йил 12 майда бутун Қрим немис оккупациячиларидан озод этилди. Салкам икки юз минг кишилик немис армияси батамом тор-мор этилди.

Кавказ ва Қримдаги ғалаба фашист оккупациячиларини Советлар диёридан ҳайдаб чиқариш ишига муносиб ҳисса қўшди. Сталинград яқинидаги ғалаба билан бирга бу ғалаба Совет—Германия фронтининг жанубий қанотидаги стратегик вазиятни бизнинг фойдамизга ўзгартирди, анчагина кучларни бошқа фронтларни мустаҳкамлаш учун ва гитлерчилар Германиясини батамом тор-мор қилиш учун бўшатиб бериш имкониятини яратди.

Керчни озод қилиш вақтида олиб борилган жанглардаги матонати ва жасорати учун 10 мингдан ортиқ солдат ва офицер орден ва медаллар билан мукофотланди. 138 жангчига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Керчь учун олиб борилган жангларда ўрнак кўрсатган 18 қўшилма ва қисмга «Шарафли керчликлар» номи берилди. Ҳозир ҳам биз қуролли кучларимизнинг шахсий составини уларнинг намунаси асосида тарбияламоқдамиз.

Бугун биз Керчь ва Қримни озод этишда қатнашган ҳамма кишиларни чуқур ҳурмат билан тилга оламиз. А. А. Гречко Қрим диёридаги жангларда алоҳида ўрнак кўрсатган қаҳрамонларнинг номларини тилга олади.

Тантанали мажлис қатнашчилари қаҳрамон шаҳар — Керчь учун жонларини фидо этган кишилар хотирасини ўринларидан туриб бир дақиқа сукут қилиб ҳурмат билан эсга олдилар.

Қримни қайта тиклашда бутун мамлакат иштирок этди, — деди сўзини давом эттириб А. А. Гречко. Урушдан кейинги беш йилликлар давомида унинг халқ хўжалиги қайта тикланибгина қолмай, шу билан анча илгарилаб ҳам кетди. Эндиликда Қрим ривож топган металлургия, машинасозлик, кемасозлик, қудратли замонавий химия индустрияси, консерва, балиқ овлаш, аночилик ва саноатнинг бошқа тармоқлари, юксак даражада механизациялашган қишлоқ хўжалиги мавжуд бўлган областдир. Ҳар йили беш миллионга яқин совет кишилари Қрим курортларида ҳордиқ чиқариб, сиҳат-саломатликларини мустаҳкамлайдилар.

Қаҳрамон шаҳар — Керчь қисқа муддатда вайронлик ва култепалардан кўтарилиб, қайта тикланди. Уни қайта тиклашда КПСС Марказий Комитети, Украина Компартияси Марказий Комитети, Совет ҳукумати ва қардош республикалар катта ёрдам бердилар. Урушдан кейинги йилларда шаҳарни қайта тиклаш ва ривожлантиришга бир миллиард сўмдан кўпроқ пул сарф қилинди.

Ҳозирги Керчь — ривож топган кон-руда, кемасозлик саноати шаҳридир, балиқ овланадиган катта марказларнинг биридир. Шаҳар саноат корхоналари йилига 450 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Бу урушдан аввалги даврдагига қараганда уч баравар кўпдир.

Шу тантанали кунда биз мамнуният билан шуни айта оламизки, бутун Қрим области каби қаҳрамон шаҳар — Керчь меҳнатчилари ҳам беш йилликнинг уч йили планларини муваффақиятли бажариб, ҳозир тўртинчи, белгиловчи йил топшириқларини бажариш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилидаги шавкатли ва фидокорона меҳнати учун, ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришганликлари учун керчликлардан 220 дан кўпроқ киши Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди.

Нотиқ юксак меҳнатсеварликлари учун, халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажараётганликлари учун, коммунизм қурилишида эришган муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети номидан Керчь ва Қрим области меҳнатчиларига чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Коммунистик партия раҳбарлигида совет халқи чинакам улуғвор вазифаларни ҳал этмоқда, деди А. А. Гречко. Партия ўзининг XXIV съезди тарихий режаларига муттасил амал қилиб, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг куч-ғайратларини коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга, Ватанимизнинг иқтисодий қудратини оширишга сафарбар этмоқда.

Партиямиз иқтисодий сиёсатининг чуқур иқтисодий асосланганлиги, техника тараққиёти ютуқларидан фойдаланаётганлиги, хўжаликни юритиш ва бошқаришнинг замонавий методларига, меҳнатни илмий ташкил қилишга таянаётганлиги унинг бош белгиларидир.

Социалистик экономикани янада юксалтириш — Ватан қудратини ва халқ фаровонлигини муттасил оширишнинг асосидир. Партия меҳнаткашларни юксак меҳнат унумдорлигига ва ишлаб чиқариш самарадорлигига эришишга, камроқ чиқим қилиб, кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот беришга чақирмоқда. Бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлаш — ҳар бир совет кишисининг шиори бўлиб қолди.

Қишлоқ хўжалигини юксалтиришни партия умумхалқ иши деб билмоқда. Бутун куч-ғайрат ер ва техникадан ишнинг кўзини билиб фойдаланишга, комплекс механизациялаштириш суръатларини жадаллаштиришга, колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қаратилмоқда.

Мамлакатнинг иқтисодий тараққиёти социалистик ижтимоий муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш билан, меҳнаткашларни коммунистик ғоявийлик, совет ватанпарварлиги, интернационализм, улуғ совет халқи учун фахрланиш руҳида тарбиялаш билан чамбарчас боғланган.

Партия билан давлатнинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолияти ҳам мамлакатнинг ички ривожи билан узвий боғлангандир. Ўтмишда ҳам, ҳозир ҳам партия билан давлатнинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолияти коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун қулай халқаро шарт-шароитларни яратишга қаратилган. Совет кишилари партиянинг халқлар тинчлиги ва дўстлиги сиёсатини ўтказишдаги катта-катта муваффақиятлари билан фахрланадилар, партия XXIV съезди таклиф этган Тинчлик программасини қизғин қўллаб-қувватлайдилар ва маъқуллайдилар. Биз партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг тинчликни мустаҳкамлаш ишидаги катта хизматларини ва қўшаётган ҳиссасини алоҳида қайд қиламиз.

Партия турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши сиёсатини ўтказиб, шу билан бирга халқаро вазиятга реал баҳо бериш, ижобий ўзгаришларнигина эмас, шу билан бирга тинчликка қаршилик қилаётган омилларни ҳам ҳисобга олиш лозим, деб таълим беради. Империализм ва реакция кучлари ўз кирдикорларини ҳали бас қилганлари йўқ, улар халқаро муҳитни заҳарлашга, дунёни «совуқ уруш» замонларига қайтаришга интилмоқдалар, ҳарбий мақсадларга сарфланаётган маблағларни кўпайтиришни, қуролланишт пойгасини кучайтиришни талаб қилмоқдалар.

Шу сабабли партия совет кишиларининг диққат-эътиборини юксак даражадаги ҳушёрликни сақлаб туриш, давлатнинг мудофаа қобилиятини лозим бўлган даражада сақлаш, унинг Қуролли Кучларини мустаҳкамлаш зарурлигига доимо қаратиб келмоқда.

Совет халқи осойишта меҳнат қила бериши мумкин. Армия ва флотнинг юксак жанговар шайлиги, совет жангчиларининг партия ишига, коммунизм ишига чексиз содиқлиги, ўзининг ватанпарварлик ва интернационал бурчини ҳар қандай пайтда бажаришга тайёрлиги бунинг гаровидир.

Министр Керчь аҳолисига Совет Қуролли Кучларининг жангчиларидан самимий салом топширди ва Ватаннинг юксак мукофоти билан астойдил табриклади.

Сўнгра А. А. Гречко мажлис қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида СССР Олий Совети Президиумининг Керчь шаҳрига «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони бериш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ҳамда Ленин ордени билан «Олтин юлдуз» медалини шаҳар байроғига тақиб қўйди.

А. А. Гречко тантанали мажлис қатнашчиларини ҳамда улар орқали Керчь ва Қрим областининг барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан яна бир бор чин кўнгилдан муборакбод этиб, сўзининг пировардида бундай деди:

Партия Марказий Комитети билан Совет ҳукумати ишонч билдириб айтадиларки, қаҳрамон шаҳар меҳнаткашлари бу мукофотга жавобан мамлакатимиз қудратини янада мустаҳкамлаш ишига ўзлари қўшаётган ҳиссани кўпайтирадилар, ўз сафларини жонажон Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкамроқ жипслаштирадилар.

Керчь шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. А. Чистов, КПСС Киев шаҳар комитетининг биринчи секретари А. П. Ботвин, Совет Иттифоқи Қаҳрамони М. А. Беляков, кемалар ремонти заводининг мастери Г. С. Матвиенко, Москва Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари А. К. Мельниченко, Қрим область партия комитетининг биринчи секретари Н. К. Кириченко, Войков номли завод кранчиси Е. Л. Удовиченко, Одесса ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-лейтенант И. М. Волошин, Қрим область, Ленин районидаги «Семисотка» совхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. И. Вялова ва бошқа ўртоқлар ўз нутқларида совет кишиларининг Улуғ Ватан урушидаги улуғ жасорати ҳақида, Ватаннинг Керчь диёрида қаҳрамонларча жанг қилган содиқ фарзандларининг сабот-матонати ва довюраклиги ҳақида гапирдилар. Нотиқлар шуни таъкидлаб ўтдиларки, донғи кетган қўшилма ва қисмлар жангчиларининг мислсиз мардлиги ва фидокорлиги халқ хотирасида абадий сақланиб қолади. Ана шу қўшилма ва қисмлар орасида 18-десант армияси ҳам бор эди. Полковник Л. И. Брежнев бу армия сиёсий бўлимининг бошлиғи эди.

Мажлис қатнашчилари шаҳар коммунистлари, барча меҳнаткашлари Ватаннинг юксак мукофотига жавобан меҳнатда янги ғалабаларга эришадилар, ўзларининг бутун куч-ғайрати, билим ва тажрибасини КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга сарф қиладилар, деб партия ва ҳукуматни ишонтирдилар.

Шундан кейин мажлис аҳли самимий кутиб олган В. В. Шчербицкий нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ В. В. ШЧЕРБИЦКИЙ НУТҚИ

Шу кунларда ҳаммамиз, деди В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қаҳрамон шаҳар — Новороссийскка Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медалини топшириш вақтида сўзлаган нутқидан олинган зўр таассурот билан яшамоқдамиз. Бу нутқда шонли шаҳрингизнинг жанговар биродари Новороссийск шаънига айтилган илҳомбахш сўзлар бор. Бу шаҳарларнинг қаҳрамонона жасорати, Леонид Ильич таъкидлаб ўтганидек, Кавказ ва Қрим учун олиб борилган жанглар тарихига абадий ёзилиб қолди.

Тилларда достон бўлиб қолган ана шу икки баҳодир шаҳар оғир уруш йилларида мардликнинг чинакам рамзи бўлди. Ватан ҳам уларнинг мислсиз қаҳрамонлигига муносиб баҳо берди. Шу сабабли Керчдаги тантаналарни ҳақли суратда Новороссийск байрамининг давоми, деб аташ мумкин.

Ҳаммамиз Керчнинг Улуғ Ватан урушидаги жасоратига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетидан ва Совет ҳукуматидан астойдил миннатдормиз.

В. В. Шчербицкий сўзини давом эттириб, бундай деди: Керчь шаҳрига юксак ва фахрли ном — «Қаҳрамон шаҳар» номи берилиши муносабати билан ўтган йилнинг сентябрь ойида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг сизларга йўллаган табрик сўзлари эсимизда турибди.

«Бу мукофотда, — дейилган эди табрикда, — Ватан, партия, ҳукуматнинг ва бутун совет халқининг Қрим ярим оролидаги жангларда бевосита қатнашган қаҳрамон жангчиларга, совет ватанпарварларининг Ажимушкай тош конларидаги мардона жасоратига, зўр сабот-матонат кўрсатган ва улуғ ғалабамиз учун бутун кучини бағишлаган шаҳарнинг ҳамма меҳнаткашларига миннатдорчилиги изҳор қилинган».

Маълумки, Леонид Ильич даҳшатли уруш кунларида қаҳрамон Керчь диёридаги жангларда бевосита қатнашди, 18-Армиянинг сиёсий бўлимига раҳбарлик қилди. Бу армиянинг жангчилари қаҳрамон шаҳар — Новороссийск учун олиб борилган жангларда, Керчь, Қримни ва Украинанинг бир қанча областларини озод қилиш вақтида мислсиз қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар.

56-Армиянинг солдат ва офицерлари бу ерда, Керчь ярим оролида шуҳрат қозондилар. Таманни қўлга олиш вақтида Андрей Антонович Гречко бу армияга қўмондонлик қилди.

Украин халқи фидокорона ҳарбий жасорат кўрсатганликлари учун армия, авиация ва флот қисмлари ҳамда қўшилмаларининг солдатлари ва офицерларига, ҳарбий бошлиқларига, шу жумладан бу ерда ҳозир бўлган ўртоқларга, тилларда достон бўлиб қолган Керчь-Эльтиген операциясининг ҳамма қатнашчиларига самимий ташаккур изҳор қилади! Керчь ярим оролидаги жанглар Улуғ Ватан урушининг йилномасига унутилмас воқеа бўлиб кирди, дейди сўзини давом эттириб В. В. Шчербицкий.

Керчнинг жасорати тузумимиз енгилмас кучи тантанасининг, халқлар ленинча дўстлигининг, Коммунистик партия илҳомбахш ва ташкилотчилик ролининг чинакам гимни бўлиб жарангламоқда.

Ишчилар синфи — кончилар, металлурглар, кемасозлар, балиқчиларнинг, шаҳардаги барча меҳнаткашларнинг шу кунлардаги меҳнат шижоати, деди нотиқ, Керчь фашизмга қарши жангда кўрсатган жасоратининг муносиб давомидир. Камишбурун комбинатининг кончилари ҳар йили 8 миллион тонна руда қазиб олаётганлиги, 2,7 миллион тонна металлургия флюслари ишлаб чиқараётганлиги, шаҳар кемасозлари Совет Иттифоқида 180 минг тонна ҳажмдаги энг йирик «Қрим» танкерини ясаётганлиги билан, Керчь балиқчилари йилига икки миллион центнердан ортиқ балиқ овлаётганлиги билан ҳақли суратда фахрланадилар.

Одамлар жанг майдонида ёки меҳнатда жасорат кўрсатган кишиларга тенглашгани каби шаҳарлар ҳам қаҳрамон шаҳарларга тенглашадилар, улардан ўрнак оладилар. Бу — табиий бир ҳол. Қаҳрамон шаҳарларда ажойиб ватанпарварлик ташаббуси тез-тез вужудга келаётганлиги диққат-эътиборга сазовордир. Ватанимизнинг пойтахти, қаҳрамон шаҳар — Москва юксак меҳнат унумдорлиги, юксак маданият ва намунали ижтимоий тартиб шаҳри номини олиш йўлидаги ҳаракатнинг ташаббускори бўлиб қолди. Республикамиздаги қаҳрамон шаҳарларнинг меҳнаткашлари, шу жумладан Керчь аҳолиси ҳам бу ҳаракатга актив қўшилдилар.

Коммунистлар ҳар қачонгидек ҳозир ҳам ишлаб чиқариш коллективларининг КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашида олдинги сафларда бормоқдалар. Бақувват ва чиниққан Керчь партия ташкилоти энг масъулиятли ва энг мураккаб вазифаларни ҳал эта олажагини кўп марта исбот қилди. Украина Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Керчь коммунистлари бундан буён ҳам коммунизм қурувчилар улуғ армиясининг олдинги сафларида борадилар, деб ишонч билдирди.

Биз, деди сўзини давом эттириб В. В. Шчербицкий, келгуси йилда совет халқи гитлерчилар фашизми устидан қозонган ғалабасининг 30 йиллигини нишонлаймиз. Украина немис-фашист босқинчиларидан озод қилинган кунга бир ойдан кейин ўттиз йил тўлади. Украин халқи бу тантаналарга тайёргарлик даврида янги меҳнат зафарларига эришди. Республика саноати яхши, муттасил бир меъёрда ишламоқда. Маҳсулотнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш ва реализация қилишнинг умумий ҳажми бўйича саккиз ойлик план ошириб бажарилди. Пландан ташқари 832 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Республиканинг қишлоқ меҳнаткашлари бу йил ҳам мамлакатга камида бир миллиард пуд ғалла сотадилар, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш планларини ҳамда социалистик мажбуриятларини бажарадилар, деб айтиш учун бизда ҳамма асослар бор.

Ҳотиржамликка берилиш — республиканинг коммунистларига, меҳнаткашларига ётдир. Улар бутун беш йилликнинг тақдири шу йилнинг якунларига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини тушуниб, зўр ташаббус кўрсатиб фидокорона ишламоқдалар, янги резервларни қидириб топмоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Новороссийскда сўзлаган нутқида беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ мусобақасини кенг авж олдиришга даъват этди. Бу даъват ҳамма жойда зўр активлик билан қўллаб-қувватланажагига шак-шубҳа йўқ.

Республикамизнинг ишчилар синфи, фан-техника зиёлилари КПСС XXIV съездининг саноат ишлаб чиқаришини юксалтириш ҳақидаги Директиваларини 1975 йил сентябрида бажариш учун зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

В. В. Шчербицкий КПСС Марказий Комитетини, Марказий Комитет Сиёсий бюросини ишонтириб айтдики, республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини, шу йилнинг планлари, социалистик мажбуриятларини ва умуман беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар, партиямизнинг навбатдаги XXV съездини муносиб кутиб оладилар.

Ҳар биримиз — уруш ветеранлари ҳам, ҳозирги ёш авлод ҳам, деди нотиқ, ер юзида тинчлик оғир қурбонлар билан қўлга киритилганлигини биламиз. Биз ҳозирги кунда Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун ҳалок бўлган кишиларнинг муқаддас хотираси олдида бош эгар эканмиз, тинчликнинг тақдири учун давлатимиз зиммасидаги масъулиятни янада яққолроқ ҳис этамиз.

Барча совет кишилари каби республикамизнинг меҳнаткашлари ҳам партия XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини амалга ошириш йўлида тинмай қилаётган самарали ишлари учун КПСС Марказий Комитетидан, Совет ҳукуматидан, шахсан Леонид Ильич Брежневдан астойдил миннатдордирлар.

В. В. Шчербицкий сўзининг охирида Керчь аҳолисини шаҳарга юксак мукофот берилиши билан табриклади, уларга бахт-саодат ва фароғат, янги ижодий муваффақиятлар, шонли меҳнат ғалабалари тилади.

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрикнома, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга табрик телеграммаси қабул қилдилар.

* * *

А. А. Гречко ва В. В. Шчербицкий ўртоқлар шаҳарнинг марказий майдонидаги Ленин ҳайкали ёнига гулчамбарлар қўйишди. Керчь саноат корхоналари коллективларининг вакиллари, тантаналарда қатнашиш учун келган делегациялар ҳам гулдасталар қўйишди.

Митридат тоғи чўққисида Керчь ҳимоячилари ва халоскорлари жанговар шон-шуҳратининг рамзи бўлмиш улуғвор ҳайкал қад кўтарган. Ҳайкал ёнида мангу олов ёниб турибди. Шаҳар учун олиб борилган жангларда зўр мардлик ва жасорат кўрсатиб, бу ерда қаҳрамонларча ҳалок бўлган кишиларнинг номлари тош тахталарга ўйиб ёзилган. А. А. Гречко, В. В. Шчербицкий ўртоқлар, область ва шаҳар раҳбарлари, меҳмонлар ҳайкал супасига гулчамбарлар қўйишди.

Тантана қатнашчилари Ажимушкай тош конларини ҳимоя қилган ва Керчни мудофаа қилиш вақтида ҳалок бўлган қаҳрамонлар хотирасини бир дақиқа сукут ичра ҳурматлаб эсга олдилар. Қаҳрамонларнинг биродарлик қабрларига гулчамбарлар қўйилди. Шундан кейин суратлар галереяси билан танишиб чиқилди. Бу ерга тилларда достон бўлиб қолган ер ости гарнизони жангчиларининг жасоратига доир асарлар қўйилган.

А. А. Гречко ва В. В. Шчербицкий ўртоқлар шаҳар партия комитетида қаҳрамон шаҳар ва Қрим областининг раҳбарлари билан учрашдилар.

Улар Ватанимизда биринчи марта ясалган 180 минг тонна ҳажмли «Қрим» супер танкерининг сувга туширилишини томоша қилдилар. А. А. Гречко ва В. В. Шчербицкий ўртоқлар кемасозлар билан суҳбатлашдилар, кемасозлар билан денгизчиларга меҳнатда янги муваффақиятлар тиладилар.

ҒОЯВИЙ-СИЁСИЙ ИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

МИНСК, 13 сентябрь. (ТАСС). Республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг «Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш соҳасидаги ишлар тўғрисида» яқинда қабул қилган қарорини зўр иштиёқ билан қизғин маъқуладилар. Улар Совет кишиларини ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш даражаси ва таъсирчанлигини бутун чоралар билан ошириш тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган бу ҳужжатни КПСС Марказий Комитетининг Белоруссия партия ташкилотига доим эътибор бераётганлигини, партия XXIV съездининг қарорларини бажариш соҳасидаги амалий ишда самарали ёрдам кўрсатаётганлигини ифода этувчи янги далил деб биладилар.

Республика партия активининг бугун Минскда бўлиб ўтган йиғилиши қатнашчилари буни таъкидлаб ўтдилар. Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеровнинг КПСС Марказий Комитетининг «Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш соҳасидаги ишлар тўғрисидаги қарорини бажариш тадбирлари ҳақида» қилган доклади муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг қарори, деб таъкидлади докладчи, принципиал баҳо бериши, мазмуни ва йўналиши жиҳатидан бутун партия учун ғоят муҳим аҳамиятга молик ҳужжатдир. Бу ҳужжат идеология фронтидаги ходимлар барча категорияларининг фаолиятини қамраб олади. Бу қарор фаолиятимизнинг кўламларини мислсиз кенгайтиради, бутун ғоявий-сиёсий ишимизни янада такомиллаштириш ва кучайтириш, унинг самарасини ва кишиларимизнинг ҳаёти ҳамда меҳнатидаги барча жараёнларга кўрсатадиган таъсирини ошириш учун шу вақтгача қилинган ва бундан буён бажарилиши лозим бўлган ишларга кўп жиҳатдан янгича баҳо бериш имкониятини туғдиради.

КПСС Марказий Комитети республика партия ташкилотининг фаолиятини амалий равишда чуқур ўрганиш ва XXIV съезднинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга ошириш соҳасида бутун партиямиз тўплаган тажрибани умумлаштириш асосида ҳозирги босқичда, ривожланган социализм шароитида идеология ишининг кўп қиррали кенг программасини ишлаб чиқди. Унда таърифлаб берилган ғоялар, концепциялар ва қоидалар совет жамиятининг маънавий ҳаёти тараққиётида мавжуд бўлган реал жараёнлар ва тенденцияларни объектив суратда акс эттиради. Марказий Комитетнинг қарорида берилган йўл-йўриқлар ва тавсиялар партиянинг ғоявий-тарбиявий ишига доим ҳозирги масалалар юзасидан равшан ва аниқ йўл кўрсатиб беради. Айни вақтда бу йўл-йўриқ ва тавсиялар келажакка, буюк истиқболга мўлжаллангаи.

КПСС Марказий Комитети, деб уқтириб ўтди П. М. Машеров, бизга бутун идеология соҳасидаги фаолиятимизга қандай йўл билан, қай тариқа ёндашиш ва уни қандай принципларга риоя қилган ҳолда кучайтириш — унинг берадиган натижаларини ошириш мумкин эканлигини ўргатади. Хуллас ишнинг йўналишигина эмас, балки идеология соҳасидаги энг актуал вазифаларни комплекс тарзда ҳал этиш методологияси ҳам белгилаб берилди.

Марказий Комитетнинг қарорида идеология кадрлари проблемаси назарий жиҳатдан чуқур, конкрет ва ҳар томонлама батафсил кўриб чиқилди. Ҳозирги шароитда кадрларнинг роли ва ўрни илмий асосда белгиланди, ривожланган социализм даврида идеология ходимлари олдига қўйиладиган талаблар аниқ-равшан ифода қилинди.

П. М. Машеров сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: бизнинг вазифамиз — КПСС Марказий Комитетининг қарорини амалга ошириш юзасидан кўриладиган тадбирларни яна бир марта чуқур ўйлаб ишлаб чиқиш ва бу тадбирларни бажаришдан, партия идеология фронти ходимлари олдига, барча кадрларимиз олдига қўяётган катта ва масъулиятли вазифаларга амалий иш билан жавоб беришдан иборат. Бу тадбирларнинг моҳиятини қуйидагича белгилаб бериш мумкин:

— коммунистик тарбиянинг илмий асосларини бутун чоралар билан чуқурлаштириш;

— амалий ишимиздаги ҳар бир қадамни революцион назариянинг ёрқин нури билан ёритиш, КПСС Марказий Комитетининг кейинги вақтларда қабул қилган ҳужжатларида баён этилган янги қоидалар ва хулосаларни кўрсатиб бериш;

— барча соҳаларда янги кишини камол топтириш проблемаларини ҳал этишга системали, комплекс ёндашишни бутун чоралар билан жорий қилиш ва КПСС Марказий Комитетининг қарорида кўрсатиб ўтилганидек меҳнаткашларни тарбиялашда техникавий-иқтисодий, ташкилий, идеологик омиллар ва бошқа омилларнинг ўзаро пухта таъсир кўрсатишини таъминлаш;

— ғоявий-сиёсий ишни ранг-баранг ҳаёт билан, хўжалик ва маданий қурилиш практикаси билан узвий равишда янада маҳкам боғлаб бориш, социалистик экономика самарадорлигини идеологик жиҳатдан таъминлашга, республиканинг совет халқи моддий ва маънавий бойликлари хазинасига қўшаётган ҳиссасини кўпайтиришга кўпроқ эътибор бериш.

П. М. Машеров республика партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш соҳасида қилинаётган ишларни батафсил таҳлил этди. У айтдики, партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг қарорида таъкидлаб ўтилган камчиликларни бартараф қилмоқ учун тегишли чораларни кўришлари лозим. КПСС Марказий Комитети ижобий баҳо берган тажрибани чуқурлаштириш ва ривожлантириш, бу тажрибадан идеология ишини янада юксак даражага кўтаришни таъминлаш учун муҳим негиз сифатида фойдаланиш зарур.

Минск область партия комитетининг биринчи секретари И. Е. Поляков, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг президенти Н. А. Борисевич, Минск трактор заводи партия комитетининг секретари А. П. Козлов, «Гомсельмаш» заводининг директори Н. И. Афанасьев, Гродно область Дятлово районидаги «Россия» колхозининг агрономи, колхоз партия ташкилотининг секретари О. С. Покровская ва бошқа ўртоқларнинг нутқларида КПСС Марказий Комитетининг қарори жуда катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилди. Сўзга чиққан кишилар иш тажрибаларини ўртоқлашдилар, идеология соҳасидаги ҳамма ишни янада яхши йўлга қўйишга доир муҳим масалаларни ўртага қўйдилар.

Улар таъкидлаб ўтганидек, оммага ғоявий таъсир ўтказишнинг ҳамма формалари ва воситалари ёрдамида ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг сиёсий активлиги ва меҳнатдаги ташаббусини ривожлантириш уларнинг ижодий ғайрат шижоатини ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга сафарбар қилиш зарур.

Йиғилишда республика партия ташкилотларида меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш ишини моҳирлик билан бажара оладиган сиёсий етук, тажрибали ходимларнинг катта отряди борлиги уқтириб ўтилди. Идеология бўлимларининг барча ходимлари олий маълумотли, шу жумладан уларнинг учдан бир қисми партиявий-сиёсий жиҳатдан олий маълумотлидир. Етук, тажрибали ходимлар билан ёш ходимларни бирга қўшиб олиб боришдан иборат ленинча принципга қатъий риоя қилинмоқда.

Республикада касаба союз ва комсомол ходимларидан қарийб 2,5 минг киши ҳам идеология иши билан бевосита шуғулланмоқда. Олий ўқув юртлари ва мактабларда ижтимоий фанлардан дарс бераётган 10 мингга яқин ўқитувчи бор.

Йиғилишда идеология кадрларига эътиборни кучайтириш, пропаганда, агитация, оммавий ишга, матбуот, радио ва телевидениенинг фаолиятига раҳбарлик қилишда, халқ маорифи органлари, маданий-оқартув муассасалари иши устидан контроллик уюштиришда идеология бўлимларининг ролини ошириш зарур эканлиги кўрсатиб ўтилди. Қобилиятли пропагандист ва ғоявий-тарбиявий ишнинг моҳир ташкилотчиси эканлигини амалда кўрсатган коммунистларни партия комитетларининг идеология бўлимларига пухта танлаб олиш зарур эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Республика партия активининг йиғилиши қабул қилган қарорда КПСС Марказий Комитетининг қарорини тўла-тўкис маъқуллади ва оғишмай бажариш учун қабул қилди. Йиғилиш партия комитетлари ва ташкилотлари, идеология муассасаларининг ходимлари, агитация-пропаганда ишида қатнашаётган активларнинг кўп минг кишидан иборат отряди тўплаган тажрибадан моҳирлик билан фойдаланиб ва бу тажрибани ривожлантириб, идеология ишининг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлашни таъминлайдилар, Ленин партиясининг ғояларини янада зўр ғайрат ва собитқадамлик билан пропаганда қилиш учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирди.

ВАТАН, ШУҲРАТИНГНИ КУЙЛАЙМАН!

СССР халқлари санъати фестивалининг тантанали очилиши

Мамлакатимиз халқлари санъати фестивалига келган ижодий коллективлар ва артистларнинг республикамизга олиб келган ҳадяларини санаб адо қилиш қийин. Санъат фестивали шонли воқеа — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган. Кўп миллатли совет маданиятининг шу кунги катта байрами «Дўстлик қўшиқлари» деб аталди.

15 сентябрда Тошкентда Санъат саройида тантана билан очилган фестиваль Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқлари бўйлаб одимлай бошлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов кириш нутқи сўзлаб, байрамни очди.

Ўзбекистон ССР Маданият министри Ғ. Н. Нажимов фестиваль қатнашчиларига табрик сўзларини айтди, яхши ниятларини изҳор қилди.

Қардош халқлар адабиёти ва санъатининг декадалари, халқаро кино анжуманлар, фестиваллар ва конкурсларнинг ҳар бири Ўзбекистон ҳаётида катта воқеа бўлди, унинг қатнашчилари хотирасида қолди. Композитор, СССР халқ артисти В. П. Соловьев-Седой бундан роппа-роса ўн йил аввал ўтган Россия Федерацияси санъати декадаси тўғрисида гапирди. Шу келишимда республикангиз бўйлаб саёҳат қилдим, деди у, орадан атиги 10 йил ўтган бўлсада, келганимнинг биринчи кунларидаёқ нақадар катта-катта ўзгаришларни кўрдим, республиканинг эришган муваффақиятларидан қувонаман ва Ўзбекистон халқини ажойиб байрам билан табриклайман.

СССР халқ артисти Ермек Серкебаев республика ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон меҳнаткашларини табриклади. Озарбайжон ССР халқ артисти Лютфиёр Имонов, Эстония ССРда хизмат кўрсатган артист Валдемар Куслап қозоқ куйчисининг самимий табрик сўзлари ва яхши ниятларига ўз табрикларини уладилар.

СССР халқ артисти, Алишер Навоий номли опера ва балет театрининг солисти Бернора Қориева, Тошкентдаги 4-автобазанинг шофери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Собир Каримжонов, Тошкент Давлат университетининг студенти Т. Жонтемирова мамлакатимиз халқлари санъати билан янги учрашувлар, шодиёналари тўғрисида гапирдилар.

Шундай қилиб, қардош халқлар санъатининг вакиллари музика ва шеърдан, қўшиқ ва рақсдан тузган ажойиб ва саховатли ҳадяларини тўкиб солдилар. Радио ва телевидение тўлқинлари саройдан Серафим Туликов басталаган «Ватан» қўшиғининг «Ватан, сени куйлайман» деган оҳангларини таратади. Шу кеча санъат саройини тошкентликлар ва пойтахтнинг меҳмонлари бўлиб 2 минг киши тўлдирди. Миллион-миллион тингловчилар ва томошабинлар Белоруссия халқ рақс ансамблини, Ўзбекистон ССР симфоник оркестрини, Литва филармониясининг «Вильнюс садолари» ансамблини, Тошкент корейс «Каягим» ансамблини, Эстониянинг «Кекса тоомас» ансамблини, Ленинграддаги Горький номли катта академик драма театрининг артистларини олқишладилар. Радио тўлқинлари Қирғизистон ССР Халқ артисти Асек Жумабоев, Грузия ССР Халқ артисти Натела Тугуши, украин қўшиқчиси Юрий Демчук қўшиқларини, Тожикистон ССР Халқ артисти Шоиста Муллажонова ва бошқа кўп санъат усталарининг қўшиқларини миллион-миллион томошабинларга етказди.

Ҳозир дала шийпонларида, қурилиш майдонларида, завод цехларида, қўриқ ерлардаги совхозларнинг маданият уйларида, студентларнинг клубларида ватан, партия тўғрисидаги, ленинча халқлар дўстлиги тўғрисидаги қўшиқлар ва шеърлар янграмоқда. Ватанимиз халқлари ажойиб санъат байрамининг тўкин-сочин эҳсонлари республиканинг неча юз минглаб меҳнаткашларини завқлантиради ва яшнатади.

(ЎзТАГ).

СССР халқлари санъати фестивали мамлакатимиз санъаткорларининг ижодий кўригига айланди. Суратларда: (юқорида) «Баҳор» ансамбли қизлари ўз маҳоратларини намойиш этишмоқда. Белоруссиянинг «Лявониха» коллективи чиқишини пойтахтимиз санъат ишқибозлари зўр мамнуният билан қарши олдилар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

САВДО ХИЗМАТИ ЯХШИЛАНАДИ

Пахтакорларга кўрсатиладиган маданий-маиший ва савдо хизматини яшилаш учун Бекобод район матлубот жамияти қўшимча тадбирлар белгилади. Райондаги 130 та қишлоқ магазинларининг иш вақти пахта теримига мослаштирилди. Кераклн товарлар билан таъминланди.

Бундан ташқари, район пахтакорларига 5 та автолавка ва 30 сотувчисиз магазин хизмат қилади. Терим даврида савдо хизмати ҳар қачонгидан ҳам яхшиланади.

ПУХТА ТАДБИРЛАР

Бекобод «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ходимлари пахта териш машиналарининг тўхтовсиз ишлашини таъминлаш мақсадида бир қатор тадбирларни ишлаб чиқдилар.

Терим даврида 12 та кўчма устахона жойларга бориб, механизаторларга ёрдам беради. Турли эҳтиёт қисмлар, аккумлятор, баллон ва бошқа қисмлар келтириб қўйилди. 400 та пахта териш машинасини вақти-вақти билан техник қаровдан ўтказиб турилади.

РАВОН ЙЎЛЛАР

Райондаги йўл қурилиши ва ремонти бошқармаси район территориясидаги йўлларни тузатиш, қишлоқлардаги янги йўлларни асфальтлаш ишларини амалга оширмоқда.

Мазкур коллектив саккиз ойлик планини муддатидан олдин адо этди. Бу давр ичида район хўжаликлараро 100 километр масофа йўл ремонт қилинди. Навоий номли колхознинг 2-участкасига олиб борувчи 4 километрли йўлга асфальт ётқизилди. «Победа», «Коммунизм» колхозларидан, «Октябрь 46 йиллиги» совхозидан «Леннинград» совхозидан район марказига борадиган йўллар капитал ремонт қилинди.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ.
Бекобод райони.

АНГРЕН ЯНГИЛИКЛАРИ

АВТОМАТ МАШИНА

Ангрен цемент заводи коллективи республикада биринчи бўлиб турар-жой ва маданий-маиший биноларга сайқал беришда қўлланиладиган оқ рангли цемент ишлаб чиқаришга киришган эди. Бу зарур маҳсулот буюртмачиларга темирйўл вагонларида очиқ ортилган ҳолда етказиб бериларди. Натижада маҳсулотнинг бир қисми нобуд бўлиб, сифатининг бузилиш ҳоллари ҳам рўй бериб турарди.

Яқинда заводда упоковка бўлими ишга туширилгач, бундай исрофгарчиликка барҳам берилди. Маҳсус автомат-машина ҳар бир соатда 600 тагача қопни цемент билан тўлдириб, оғзини тикиб қўяди.

Янги бўлим ишга тушганидан сўнг корхонада ишлаб чиқариш унумдорлиги ҳам юксалди. Йил бошидан бери мамлакатимиз қурилишларига пландан ташқари 1000 тоннадан зиёд оқ цемент жўнатилди.

СИФАТ БЕЛГИСИ

Яқинда гўшт комбинатида турли хил колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган цех фойдаланишга топширилди. Бу кенг ва ёруғ бино фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида қурилган, юқори унум билан ишлайдиган агрегат ва мосламалар ўрнатилган. Янги цех ишга тушиши билан комбинатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури 40 хилга етди.

ЁШ ТЕХНИКЛАР СТАНЦИЯСИ

Шаҳарнинг янги микрорайонидаги кўп қаватли улкан бинонинг биринчи қаватида ёш техниклар станцияси ташкил этилди. Мактаб ўқувчилари автомодель ва радио конструкторлик тўгаракларида ўтказилаётган машғулотларга зўр қизиқиш билан қатнашмоқдалар. Машинкада ёзиш, стенография тўгараклари ҳам ёшлар билан гавжум.

Тўгаракка қатнашаётган ёш фотоҳаваскорлар яқинда «Бизнинг она шаҳримиз» деб номланган янги кинофильм яратдилар. Бу фильмда Ангреннинг донгдор кишилари, улкан саноат корхоналари, кенг қулоч ёйган янги қурилишлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Ф. ПЕТРОВ.

Бугун Тошкентда морфологларнинг Бутуниттифоқ VIII съезди очилади

КАТТА АНЖУМАН

Шу йил 17—21 сентябрда Тошкентда анатом, гистолог ва эмбриологларнинг Бутуниттифоқ съезди ўтказилади. Бу катта йиғинга пухта тайёргарлик кўрилди.

Съезднинг шаҳримизда ўтказилиши бежиз эмас. Чунки, республикамиз медик олимлари медицина фанининг равнақига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшиб, фаннинг бу соҳаларида қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Съездда анатомия, гистология ва эмбриология фанлари бўйича кейинги йилларда эришилган муваффақиятлар умумлаштирилади, янги режалар белгилаб олинади. Шу муносабат билан Тошкентда анатомия фанининг ривожланишига оид баъзи тарихий фактлар ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчимиз.

Маълумки, медицинанинг асоси — анатомиядир. Яхши врач бўлиш учун одам организмининг нормал тузилиши ва унинг патологик шароитларда қандай ишлашини тасаввур этиш керак. Машҳур рус олими Е. О. Мухин айтганидек, «Анатом бўлмаган врач фақат фойдасизгина эмас, балки зарарли ҳамдир».

Медик олимлар қадим замонлардан одам организмининг тузилишини ўрганиб келдилар, қанчадан-қанча илмий асарлар яратдилар. Ҳозирда биз одам организмининг тузилиши ҳақида тўлиқ маълумотга эгамиз. Лекин, бу борада ҳали ҳал этилмаган талайгина жумбоқлар бор.

1919 йили Тошкентда олий медицина мактаби ташкил қилиниб, унинг таркибида анатомия кафедраси очилган эди. Кафедрани ташкил этишда маҳаллий врачлардан В. Ф. Войно-Ясинецкий ва Я. А. Ротенберглар катта ташаббус кўрсатдилар. Ўша вақтда кафедрада 140 студент ўқир эди.

1920 йили В. И. Ленин имзолаган Декрет билан Тошкентда Туркистон Давлат университети ташкил этилгач, медицина олий мактаби унга факультет қилиб киритилди. Анатомия кафедрасига Ленин йўлланмаси билан келган профессор П. Ф. Рождественский (1920—1922) раҳбар бўлди. Кейинчалик кафедрага С. Э. Циммерман (1922—1938) ва доцент В. П. Матвеев (1938—1941)лар бошчилик қилишди. Бу йилларда кафедрада ўқитиш ишлари яхши йўлга қўйилди. Анотомик музей ташкил қилинди. Илмий-текшириш ишлари жонланиб кетди. Тадқиқотлар антропология ҳамда қон томирлар ва асаб системасининг анатомиясига доир масалалар бўйича олиб бориларди.

1941 йили кафедрага мудир сифатида профессор З. Г. Слободин (1941—1951) келиши билан ҳам педагогик, ҳам илмий текшириш ишлари ривожланиб кетди. Истеъдодли олим раҳбарлигида С. Ш. Шоҳобиддинов, Р. И. Худойбердиев, Н. К. Аҳмедов, С. А. Майзель, Н. Л. Вознесенская, Р. К. Исломбековлар ички аъзоларнинг асаб системаси билан иннервация қилинишига доир кузатишлар бўйича диссертациялар ёқлашди.

Эндиликда кафедра янги қурилган кенг, ёриқ, замонавий корпусга жойлашган. Унинг ихтиёрида 27 та ўқув хона бор, 3 мингга яқин студент ўқимоқда. Бундан ташқари тажриба ўтказиш учун операция хонаси, лаборатория, рентген ва бошқа қўшимча хоналар мавжуд.

Ўқитувчилар сони йилдан-йилга ортиб борди. Ҳозир бу ерда 2 профессор, 3 доцент ва 27 ассистент ишлаб турибди. Булардан ташқари, бир неча аспирант, стажер, лаборант ва бошқа ходимлар бор. Кафедра ташкил бўлгандан то шу кунга қадар 7 фан доктори ва 28 фан кандидати тайёрланди. Шундай қилиб, у институтимизнинг энг катта кафедрасига айланди. Методик ишлар ҳам яхши йўлга қўйилди. Ҳозирги замон техник воситаларидан кенг фойдаланиляпти.

Ўзбек тилидаги чоп этилган икки томлик «Одам анатомияси» дарслиги муносиб ижодий совға бўлди.

Съездга бутун Совет Иттифоқининг шу соҳада ишловчи олимлари йиғилади. Съезд кунларида эришилган фан ютуқлари, янги чиқарилган илмий асарларни акс эттирувчи кўргазма ҳам очилади.

Р. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Тошкент Давлат медицина институти нормал анатомия кафедрасининг мудири, профессор.

Қибрайдаги алкоголсиз ичимликлар корхонаси коллективи биринчи навбат ишга тушгандан бери мева шарбати, минерал сув ва квас ишлаб чиқариш ойлик планларини мунтазам ортиғи билан бажаришга эришмоқда.

Суратларда: (юқорида) квас ишлаб чиқариш цехи ҳамда (пастда) ичимликларни шишаларга қуядиган автомат линияларини кўриб турибсиз.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ СИҲАТ-САЛОМАТЛИГИГА ДИҚҚАТ-ЭЪТИБОР

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги арафасида республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари юбилей йилида ватанга 5 миллион тонна пахта топширамиз, деб берган ваъдаларини бажариш учун ҳамма куч-қувватларини сарфлаяптилар. Далаларда терим қизиб кетди, ҳозирги кунда пахтакорларнинг бутун ҳаёти дала шийпонларида ўтмоқда. Дала шийпонларининг аҳволи тўғрисида ғамхўрлик биринчи даражали аҳамиятга молик вазифадир. Уни ҳал этишда медицина ходимлари, санитария хизмати актив қатнашмоқда.

Республикада уч миллион тоннадан зиёд пахтани машинада териб олиш мўлжалланяпти. Бинобарин, механизатор теримда ҳал этувчи роль ўйнайди. Медицина хизмати механизатор меҳнати гигиена шароитлари назорат этиб турилишини таъминламоғи, уларга сифатли овқат берилишини ташкил этмоғи керак. Соғлиқни сақлаш органлари, қишлоқ районларининг санитария-эпидемиология хизмати, участка касалхоналарининг врачлари, санитария врачларининг ёрдамчилари аввало дала шийпонларида оқатланишнинг ташкил этилишини кузатиб бормоқликлари лозим. Мавсумий боғча-яслилардаги болаларнинг овқатланишига уларни энг янги, сифатли, юксак калорияли озиқ-овқат билан таъминлаб туришга жиддий эътибор бермоқликлари керак.

Теримчиларни тоза ичимлик суви билан таъминлаш ҳам пахта терими кампаниясининг муҳим вазифаларидан биридир. Бу масаланинг тўғри ҳал этилиши хавфли касалликларнинг олди олинганлигини билдиради. Ҳозир имконияти бўлган жойларда қудуқлар кавланиб тахт қилиб қўйилди, баъзи шийпонларга сув цистерналарда ташиб келтирилмоқда, ичимлик сув ўз вақтида етказилиши, сақланиши ва сифатини қатъий назорат қилиб туриш зарур.

Ҳамма дала шийпонлари аптечкалар билан таъминланиб, зарур дори-дармонлар билан тўлғизилмоғи лозим. Республика хўжаликларининг кўпгина дала шийпонларида санитария постлари ташкил этилган. Санитария активлари врач етиб келгунига қадар биринчи медицина ёрдами кўрсатиш қоидаларига ўргатилганлар.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги пахтакорларга медицина-санитария хизмати кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида терим кампанияси вақтига мўлжалланган планни тасдиқлади. Бу план давлат санитария назорати ва ихтисослаштирилган медицина ёрдамини кучайтириш борасида бир қанча амалий чоралар ўтказилишини кўзда тутади.

Пахта терими мавсумида Тошкент шаҳри ва область марказларининг медиклари қишлоқ врачларига кўп малакали ёрдам кўрсатадилар. Шаҳарлар ва район марказларидан неча юзлаб врачлар ва ўрта малакали медицина ходимлари қишлоқларга юборилмоқда.

Республиканинг бош аптекалар бошқармаси фельдшерлик-акушерлик пунктларини ҳамда қишлоқ участка касалхоналарини зарур дори-дармонлар билан таъминламоқда. Дала шийпонларида аптечкалар тўлдирилмоқда. Шу йил Қорақалпоғистонда ва республиканинг бошқа областларида пахтакорларни дори-дармон — санитария-гигиена ашёлари билан таъминлаш учун автомашиналардаги 120 кўчма аптечка пунктлари дала шийпонларига юборилди.

Ўзбекистоннинг медицина хизмати пахтакорларнинг сиҳат-саломатлигини сақлаш ва республиканинг олтин юбилейини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ курашига ўз ҳиссасини қўшишга тайёр.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

Музокаралар бошланди

БОНН, 16 сентябрь. (ТАСС). Бонн ёнидаги Гимних қасрида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико билан ГФР вице-канцлери, ташқи ишлар министри Г. Д. Геншер ўртасида музокаралар бошланди.

Суҳбатлар давомида СССР билан ГФР ўртасидаги ўзаро муносабатларга доир масалалар батафсил муҳокама қилинди. Халқаро масалалар тўғрисида фикрлашиб олиш чоғида Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг ишига алоҳида эътибор берилди.

Музокараларда СССРнинг ГФРдаги элчиси Ф. М. Фалин, ГФРнинг СССРдаги элчиси У Зам ва бошқа расмий кишилар қатнашмоқдалар.

Г. Д. Геншер А. А. Громико шарафига зиёфат берди.

Дўстона вазиятда ўтган зиёфатда Г. Д. Геншер сўзга чиқиб, ҳозир ўтказилаётган сиёсий маслаҳатлашувлар кейинги йилларда ҳар икка ла мамлакат ўртасида вужудга келган муносабатларнинг руҳига тамомила мувофиқ эканлигини уқтириб ўтди. У ГФРнинг янги ҳукумати Совет Иттифоқи билан муносабатларни ривожлантириш борасида Брандт—Шеел кабинети ўтказиб келган йўлни давом эттиришга қатъий қарор берганлигини айтди.

А. А. Громико СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларни янада яхшилаш йўлини изчиллик билан амалга ошириш муҳим эканлиги тўғрисидаги фикрга тамомила қўшилганлигини айтди. Совет Иттифоқига келганда, деди А. А. Громико, у Москва шартномасида ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг 1973 йил май ойида ГФРга қилган визити натижасида тузилган битимлар ва ўзаро келишувлар асосида ГФР билан ҳамкорликни кенгайтиришга ҳамиша катта аҳамият беради. Совет Иттифоқи бу сиёсатни амалда давом эттириш ниятидадир.

* * *

БОНН, 16 сентябрь. (ТАСС). Бонн яқинидаги Гимнихда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико билан ГФР вице-канцлери, ташқи ишлар министри Г. Д. Геншер ўртасида музокаралар давом эттирилди.

Совет — Ғарбий Германия муносабатларига доир масалалар ва баъзи муҳим халқаро проблемалар дўстона вазиятда муҳокама қилинди.

А. А. Громико, Г. Д. Геншер шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Совет ва Ғарбий Германиянинг расмий кишилари ҳам қатнашдилар.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ АМАЛИЙ ИШДА

ПРАГА, 16 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг қишлоқ хўжалиги бўйича доимий комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Болгария, Венгрия, ГДР, Куба, Монголия, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи, Чехословакия делегациялари, шунингдек кузатувчи сифатида Югославия вакиллари қатнашди.

Мажлисларнинг иштирокчилари чорвачиликнинг оқсилли ем-хашакка бўлган эҳтиёжларини таъминлаш, чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи объектлар қуриш учун замонавий технология ва типовой лойиҳалар ишлаб чиқариш соҳасида ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳамкорлиги, фан-техника ҳамкорлигини ривожлантириш соҳасидаги вазифалар ва бошқа масалаларни муҳокама қилдилар.

ЧИЛИ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК

ГАВАНА

Кубанинг неча минглаб ишчилари, хизматчилари, студентлари, оммавий жамоат ташкилотларининг вакиллари Чили фашистлари томонидан ўлдирилган халқ президенти Сальвадор Альенденинг хотирасини ҳурматлаб эсга олиш ва Чили ватанпарварларининг кураши билан бирдам эканликларини изҳор қилиш учун Куба меҳнаткашлари касаба союз марказий театрининг катта залига тўпланишди.

Чили Социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг аъзоси Эрна Дель Канто йиғилишда сўзга чиқди. У айтдики, Сальвадор Альенденинг ҳаёти, кураши ва қаҳрамонона ҳалокати бутун Чили халқига ўрнак бўлиб хизмат қилади.

КОПЕНГАГЕН

Даниянинг кўп шаҳарларида Чили халқи билан оммавий бирдамлик намойишлари бўлди. Бу намойишлар: «Йўқолсин фашист ҳарбий хунтаси!», «Чилидаги сиёсий маҳбусларга озодлик!», «Террор тўхтатилсин!» деган шиорлар остида ўтди.

Копенгагенда Чили халқи билан бирдамлик Дания комитетининг ташаббуси билан машъала юриши ўтказилди.

ГААГА

Голландияда фашизмга қарши оммавий намойиш бўлиб ўтди. Сўл сиёсий партиялар, Голландия касаба союзлари, жамоат ва ёшлар ташкилотларининг 15 мингдан ортиқ аъзоси С. Альенде портретларини, шунингдек Чилидаги ҳарбий фашист режимининг жиноятларини ҳамда бу режимнинг америкалик ҳомийларини қораловчи шиор ва плакатларни кўтариб Амстердамнинг марказий кўчаларидан ўтди. Намойишдан кейин митинг ўтказилди. Бу митингда Голландия ҳукуматининг аъзоларидан бир неча киши ҳам қатнашди.

(ТАСС).

Кипрда вазият ҳамон кескинлигича қолмоқда. Суратда: турк жангчилари оролда.
КАМЕРА—ПРЕСС—ТАСС фотоси.

Қурилаётган ҳар бир сув иншооти олдин пухта текширувдан ўтказилади. Бу вазифани Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институти ходимлари бажаришади. Улар бўлажак улкан сув иншоотлари моделларини синовдан ўтказиб сўнг қурилишга тавсия этадилар. Суратда: институт ходимлари Маҳфуза Аминова ва Тамара Еремина Зарафшон дарёсида қуриладиган сув узели моделини синаб кўрмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

УЗОҚНИ ЯҚИН ҚИЛИБ

Навбатдаги смена ҳам тугади. Кун бўйи йўл юрган Зинаида она энди уйга қайтаяпти. Вагонни бешикаст ўз сменадошига топширди.

Ҳар куни шундай. Зинаида опа смена тамом бўлгач шу ерда тушиб қолади, вагон эса яна олға жилиб кетади. У чорак асрдан бери бир соҳада ишлаб келяпти. Шу даврда у бошқарган трамвай бирор марта ҳам аварияга учрамади. Ўз касбига у ёшлигидан меҳр қўйди. Устозлар тажрибасини ўрганди, Мана энди ишда унинг олдига тушадигани йўқ. Тайёрлаган шогирдларини айтмайсизми, Улар билан доимо фахрланади. Мустақил трамвай бошқараётганларини кўрганда боши осмонга етади.

Меҳнат, ўз касбига садоқат кишини юзага чиқаради. Зинаида Бекбулатова кўп йиллик ҳалол меҳнати эвазига касбдошлари орасида ҳурмат орттирди. Портрети «Таштрам» ҳурмат тахтасидан тушмайди. Социалистик мусобақадаги муваффақиятлари учун медаллар билан тақдирланган. Еттинчи маршрутда у бошқарадиган трамвай манзилга сизни ўз вақтда элтиб қўяди. З. Бекбулатова доим трамвайнинг техник ҳолатидан кўз-қулоқ бўлиб туради, салонни доимо тоза бўлишига ҳаракат қилади. Пассажирлар трамвайдан тушишар экан, ширинсуҳан ҳайдовчига миннатдорчилик билдириб, унга оқ йўл тилаб қолишади.

Баъзан унга касбдошлари «Энди дам олинг, пенсияга чиқинг» деб қолишади. Бунга у ҳазил билан:

—Қўйсангизчи, куч-қувватим борида ишлаб қолай,— деб жавоб беради. Чиндан ҳам у ўз ҳаётини коллективсиз, касбдошларисиз тасаввур қила олмайди.

Я. МОРДУХАЕВ.

Спорт

ПЕДАГОГЛАР СТАРТДА

Якшанба куни Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг спорт базаси одамлар билан одатдан ташқари гавжум бўлди. Шу куни институтнинг профессор-ўқитувчилар состави, аспирант ва ходимлари «Меҳнат ва СССР мудофаасига тайёр» комплекси нормаларини топширдилар.

Институтда ўтказилган саломатлик байрамида 400 дан зиёд киши қатнашди. Физика факультетининг кекса ўқитувчиси С. Турсунов, тарих факультетидан 73 ёшли П. Л. Михайлов ва бошқалар мусобақаларга яна ҳам файз киритишди.

Мусобақаларнинг бош судьяси, институт ректори профессор З. Р. Нуриддинов қатнашчилар олдида табрик нутқи сўзлаб, спартакиада байроғини кўтаришга руҳсат беради.

Шундан сўнг ёзги майдончаларда, спорт залида ўзаро баҳслар қизиб кетди. Ҳар ким ўз ёшига қараб 100 ва 60 метрга югуриш, узунликка сакраш, ядро итқитиш, турникда гавдани юқори тортиш, гимнастика скамейкасига таяниб қўлларни букиш ва ёйиш бўйича ГТО нормаларини топширди.

18—28 ёшли эркаклар мусобақасида кутубхоначилик факультети вакили С. Қодиров пешқадамлик қилди. У турникда гавдасини йигирма марта юқори тортди, ядрони ҳаммадан узоққа итқитди. С. Қодиров узунликка сакрашда ҳам олтин нишон нормасини бажарди.

Шу ёшдаги аёллар ўртасидаги баҳсда ҳам кутубхоначилик факультети ходими — Л. Володина ажралиб турди. У 100 метрга югуриш ва узунликка сакрашда биринчи бўлди.

40—49 ёшлилар группасида 60 метрга югуриш, турган ердан узунликка сакраш, ядро итқитиш ва гимнастика скамейкасига таяниб қўлларни букиш ва ёйиш бўйича мусобақа бўлди. Бунда илмий ишлар бўйича проректор Ф. Прудников, математика факультети доценти Д. Маневич, музика факультети вакили, композитор А. Левиевлар пешқадам бўлишди.

50—60 ёшли эркаклар мусобақаси айниқса қизғин ўтди. Бу группадаги ветеранларнинг ҳар бир ҳаракатини ёшлар олқишлаб турдилар. Мазкур баҳсларда С. Турсунов, П. Михайлов, М. Тошмуҳамедовлар энг яхши натижаларга эришди.

Бошқа группаларда ҳам беллашувлар кескин ўтди.

Спартакиада қатнашчилари энди спортнинг сузиш, мерганлик, туризм каби турларидан норма топширадилар.

А. АБДУЛЛАЕВ.

ЙИГИРМА ИККИНЧИ ТУР

Олий лига командалари мамлакат чемпионатининг 22-турида «Пахтакор» муваффақият қозона олмади. Бу гал у Донецкда маҳаллий «Шахтёр» командаси билан учрашиб, 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйди. Учрашувнинг биринчи бўлимида мезбонлар ҳужумчиси Васин ҳисобни очди. Иккинчи бўлимда эса пахтакорчилар қўпол ҳаракат қилганликлари учун пенальти билан жазоландилар: Старухин ҳисобни оширди.

22-тур учрашувларини «Арарат» ва ЦСКА командалари бошлаб беришган эди. Ереванлик спортчилар 1:0 ҳисобида ғолиб чиқдилар. «Спартак» — «Динамо» —0:0, «Динамо» (К) — «Черноморец»— 2:0, «Днепр» — «Динамо» (Тб) — 0:0, «Торпедо» — «Зенит» — 2:1, «Карпат» — «Нистру» — 3:0 ҳисобида якунланди. «Қайрат» бугун «Заря» командаси билан учрашади.

Редактор ўринбосари: Р. УМАРОВ.

ТОШКЕНТЛИК УЧУВЧИЛАРГА „ИЛ-62“

14 сентябрда Ўзбекистон учувчилари СССР граждан авиациясининг флагмани — пассажир ташийдиган реактив «ИЛ-62» лайнерини қабул қилиб олдилар. Шу маркадаги биринчи машина Тошкентда ҳамма синовлардан яхши ўтди. 180 пассажирни соатига 900 километр тезликда таший олади. Москва авиаторлари ҳузурида «ИЛ» самолётларини бошқариш мактабидан ўтиб тайёрланган экипажлар шу самолётда машқ қилмоқдалар.

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасининг инженерлик авиация хизматининг маълум қилишича шундай самолётлар бундан кейин ҳам олинаверади. Тез орада бу самолётлар Тошкентни Москва ва Киев билан боғловчи энг серқатнов авиалинияларда уча бошлайди. Янги машинанинг ҳар бир рейсида экипаж «ИЛ-18» машинасида қанча бўлса, шунча қолгани ҳолда анча озроқ вақт ичида икки баравар кўп пассажир ташилади.

Тўққизинчи беш йиллик Ўзбекистон авиаторларини техника жиҳатидан қайта қуроллантириш даври бўлиб қолди. Улар 1971 йилдан бери кўпгина янги машиналарни, шу жумладан «Ми-8» ва «Ка-26» вертолётларини, «Як-40» реактив пассажир самолётларини учиришни ўзлаштирдилар. Энди бўлса «Ил-62» самолётини учиришни ўзлаштирмоқдалар.

Ю. КРУЖИЛИН, (ЎзТАГ мухбири).

●

МАВСУМИЙ ПОЙАФЗАЛЛАР

Шу кунларда областимизнинг Чирчиқ, Янгийўл пойафзал фабрикаларининг коллективлари болалар ва ўсмирлар учун мавсумий пойафзаллар тайёрлашга киришди.

Чирчиқликлар қишда оёқни иссиқ тутиш мақсадида ичи пахмоқли ботинка ва этиклар ишлаб чиқаришга киришдилар. Янгийўл пойафзал фабрикасининг коллективи ҳам синтетик материаллардан тайёрланган янги фасондаги пойафзал ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Йил охиригача пландан ташқари бир неча юз минг жуфт кузги ва қишки пойафзал ишлаб чиқарилади.

Пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикаси ҳам эркаклар ботинка ва этикларини кўплаб тайёрламоқдалар. Бу маҳсулотларни шаҳар магазинларидан сотиб олишингиз мумкин.

●

ЮБИЛЕЙ ТАРАДДУДИ

Ҳар бир касб эгаси бугун Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилмоқда. Янгийўл шаҳар маданият уйининг ижодий коллективи ҳам шу кунларда юбилейга атаб рангба-ранг концерт номерлари тайёрлаб спектаклларни саҳналаштирмоқда.

Маданият уйи қошида юбилей олдидан мақомчилар ансамбли ташкил этилган эди. Улар ҳам олтин тўйга классик ва совет шоирлари шеърларини куйга солмоқдалар.

Шу кунларда ҳаваскорлар пахтакор районларга чиқиб, колхозчиларнинг дилларини хушнуд этмоқдалар. Улар тез-тез колхозчилар ҳузурида бўлиб туришибди.

ЯНГИ КИТОБЛАР

НАШРИЁТ ТУҲФАЛАРИ

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётининг оригинал ва таржима поэзияси редакцияси севимли шоиримиз Жуманиёз Жабборовнинг «Достонлар» китобини босмадан чиқарди. Китобдан шоирнинг 6 достони яъни «Қишлоқдаги ҳайкал», «Гулшан», «Тоғлар садоси», «Она-ер қўшиғи», «Йўлдаги уйлар» ҳамда «Шоир» деб аталмиш достонлари ўрин олган.

Шоирнинг бадиий пишиқ, ғоявий ўткир, лирик мисралар билан битилган бу достонлари ўқувчига маданий озиқ бериш билан бирга ҳаёт ва Ватанга муҳаббат уйғотиши шак-шубҳасиздир. Китобнинг муқоваси чиройли, бадиий безаги нафис бўлиб, дид билан чизилган расмлар киритилган.

Поэзия редакцияси томонидан нашр этилган китоблардан яна бири Ленин комсомоли мукофоти лауреати истеъдодли шоир Абдулла Ориповнинг «Ҳайрат» номли шеърлар тўпламидир. Китобдан шоирнинг фалсафий, лирик, ҳазиломуз шеърлари ҳамда ғазал ва мухаммаслари жой олган.

Янги китоблардан яна бири марҳум Теша Сайдалиевнинг «Кўнгил гавҳари» шеърлар мажмуасидир. Китобни Нормурод Нарзуллаев тўплаб, нашрга тайёрлаган. Теша Сайдалиев ижодида кўҳна ва ҳамиша навқирон шаҳар — Самарқанд ҳақидаги шеърлар кўзга кўпроқ ташланади. Бундан ташқари, шоир ижодида она меҳри, ота муҳаббати темасидаги шеърлар билан бир қаторда интим-лирик шеърлар ҳам ўрин эгаллайди.

Нашриёт яқинда севимли шоир Туроб Тўланинг «Офтоб найзада» номли шеърий тўпламини чоп этди. Бу тўплам уч бўлимдан иборат бўлиб, 1-қисми шеърлар, иккинчиси қўшиқлар ва учинчиси достонлардан иборатдир. Китобнинг бадиий безаги ҳам анча нафис ишланган.

Нашриётимиз оригинал проза редакцияси Ўзбекистон халқ шоири Миртемирнинг «Тингла, ҳаёт!» мажмуасини китобхонлар диққатига ҳавола этди. Бу асар ҳурматли адибнинг сочмалари, қайдэсдаликлари, тўйхат ва садоларидан жамланган.

Нашриётнинг адабиётшунослик ва классик адабиёт бўлими «Тоҳир ва Зуҳра» китобини нашр эттирди. Китобдан 5 достон: «Тоҳир ва Зуҳра», «Суманбар», «Зеврахон», «Варқа билан Гулшоҳ ҳамда «Вомиқ ва Узро» достонлари ўрин олганки, уларда соф севги, чин муҳаббат, абадий дўстлик, садоқат ва қаҳрамонлик ҳақида куйланади.

Нашриёт чоп этган ушбу китоблар диёримизнинг олтин тўйига муносиб туҳфадир.

Н. ХОЛХУЖАЕВА.

ТУРИЗМ

БЕПОЁН ВАТАНИМ МЕНИНГ

Қўш кокилдек ястаниб кетган пўлат магистралларнинг ниҳояси кўринмайди. Қозоғистоннинг поёнсиз ғаллазорлари, уфқ билан туташган кенг адирлари орқада қолди. Поездимиз энди яшил қарағайзор ва арчазорлар оралаб бормоқда.

— Сибирнинг ҳиди келиб қолди, — деди вагон дарчасидан ташқарини кузатиб келаётган Шамси ака Турсунмуродов. — Бу томонларда мен уруш янги бошланган кезларда бўлган эдим. Тақдирни қаранг, ўша ҳарбий тайёргарликдан ўтган жойларимизни яна бир бор кўриш насиб қиляпти энди.

Шамси ака немис фашистлари ва япон милитаристларига қарши жангларда қатнашиб, неча юзлаб километр йўлларни яёв босиб ўтган. Жангларда у тўрт марта яраланди. Умри узоқ экан, яна соғайиб курашни давом эттирди. Ғалабадан кейин кўкси орден ва медалларга тўлиб ўз она қишлоғига қайтди. Бугун у Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозида зоотехник бўлиб ишлаяпти. Жамоат чорвачилигини ривожлантиришда эришаётган муваффақиятлари учун бепул йўлланма билан мукофотланиб, Ўрта Осиё ва Сибирь шаҳарлари сари саёҳатга отланди.

Райондаги «Ўзбекистон» колхозининг машҳур пиллакори, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Асал Эгамқулова, Свердлов номли колхоз аъзолари Асем Абдукаримова, Зуҳра Сидиқова каби илғорлар ҳам Сибирь ўрмонларига мафтун бўлиб келмоқдалар.

— Диққат, «Ўзбекистон» туристик поезди радиоузелидан гапирамиз. Поездимиз Красноярск шаҳрига кириб келмоқда. Сизларни шаҳар ҳақидаги маълумотлар билан таништирамиз...

Красноярск ўлкаси 2,4 миллион квадрат километрга чўзилиб кетган. Бу улкан территорияга Англия, Франция, ГФР, ГДР, Италия, Португалия ва Бельгия каби Европа мамлакатларининг ҳаммасини биргаликда жойлаштириш мумкин. Ўлканинг катта қисми сув ва ўрмонлар билан қопланган. Шаҳардан кўтарилган самолёт икки ярим соат давомида тайга устидан учиб ўтади. Ўлканинг ўрмон маҳсулотлари ҳозир иттифоқимиз оша 151 чет эл мамлакатига экспорт қилинмоқда. Қазилма бойликлари эса мамлакатимиз хазинасига барака киритмоқда...

Диктор яна кўп маълумотларни берди. Бу ўлканинг истиқболини биринчи бўлиб доҳиймиз В. И. Ленин кўра олганлигини у алоҳида таъкидлади. Владимир Ильич Шушенское қишлоғига сургун қилинган даврда ўлканинг кўп жойларини кезиб чиққан, табиатига мафтун бўлган эди. Сургунга кетаётиб доҳиймиз бир неча ой Красноярск шаҳрида ҳам тўхтаган эди. У яшаган уй ҳозир музейга айлантирилган. Музей ҳовлисида доҳийнинг каттагина бюсти ўрнатилган. Одатда шаҳар билан танишув мана шу ердан бошланади.

Красноярскнинг Революция майдонидаги В. И. Лениннинг бронзадан қуйилган 22 метрлик ҳайкали доҳий туғилган кунининг 100 йиллиги арафасида ўрнатилган эди. Ҳозир у шаҳарнинг олис-олис бурчакларидан ҳам кўзга яққол ташланиб турибди.

Шаҳар ёдгорликларга бой. Оқ гвардиячиларга қарши жангларда ҳалок бўлганлар хотирасига бағишлаб ўрнатилган монумент атрофида пионерлар узлуксиз соқчилик қилишмоқда. Шаҳар сатҳидан 140 метр баландликдаги қоровуллик минораси, қадимий черковлар ва бошқа тарихий обидалар ҳам беихтиёр киши эътиборини ўзига тортади.

...Саёҳатчилар тушган автобуслар шаҳарнинг сергавжум кўчалари ва янги микрорайонларини ортда қолдириб, Красноярск ГЭСи томон йўл олади. ГЭС шаҳардан узоқ эмас. — Енисей дарёсининг қоялар оралаб ўтган энг тор жойида қад кўтарган.

Красноярск шаҳрида қурилган биринчи электростанция ўтган асрнинг 80 йилларида нур берган эди. Лекин у жуда ҳам кам қувват бўлган эди. Кейинроқ қурилган станцияларнинг қуввати ҳам 40 киловаттдан ошмади. Қаҳрамон совет кишилари қўли билан яратилган Красноярск ГЭСи Енисей каскадининг энг қудратли корхонаси бўлди. 1971 йилнинг 17 декабрида ГЭСнинг сўнгги 12-агрегати саноат токи берди. Шундан бошлаб жаҳонда энг йирик ҳисобланган бу станция лойиҳадаги қувватга — 6 миллион киловатт қувватга эга бўлди.

124 метрлик қудратли тўғон шўх Енисейни бўғиб турибди. Дарё суви тўғон оша 60 метр баландликдан шаршара бўлиб тушиб, ГЭС турбиналарини ҳаракатга келтирмоқда. Тўғоннинг нариги томонида эса улкан сув ҳавзаси ҳосил бўлган.

Сув омбори каттагина денгизни эслатади. Омбор бағрида 73 миллиард кубометр сув сақланмоқда. Омборга қуйилаётган 173 дарёнинг суви Енисей орқали чиқиб кетаяпти. Саёҳатчилар теплоходда сув омбори қирғоқларини кўздан кечирдилар, Бирюса дарёси бўйлаб сайр қилдилар...

Байкал кўли томон ўтказилган саёҳатдан ҳам тошкентлик туристлар мамнун бўлдилар. Иркутск шаҳридан Ангара дарёси ёқалаб Байкал томон 80 километр йўл юрган автобусларимиз Листвянка қишлоғига етганда тўхтади. Қишлоқ Байкал қирғоғидан бошланарди. Мовий кўл тўлқинларидан пайдо бўлаётган майин шабада юзларни силаб ўтади. Кўл соҳили салқин.

Байкал — табиат мўъжизаси. У чуқурлиги жиҳатидан дунёда биринчи ўринда туради. Энг чуқур жойи 1650 метрдир. Кўл 31,5 минг квадрат километрга чўзилиб кетган. Кўлга катта-кичик 123 та дарё келиб қўшилади. Йиғилган сув фақат Ангара бўйлаб чиқиб кетади. Агар табиат мўъжизаси билан дарёлар суви бошқа томонга бурилганда ҳам кўл суви Ангара бўйлаб 400 йил давомида оқиб туради.

Кўл суви чучук, фойдали минералларга бой. Тошкентдан борган туристлар теплоходда Байкал бўйлаб бир неча соат сузгандан сўнг Ангара дарёсига бурилдилар. Ангара бўйлаб теплоход бизни Иркутск шаҳрига элтиб қўйди. Саёҳатчилар сафар давомида муздек сув ва қарағайлар билан қопланган яшил тоғ ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олдилар. Шаҳарга чарчоқлари ёзилиб, руҳлари тетиклашиб қайтдилар.

Сибирь мўъжизаларга бой ўлка. Буни биз ҳар қадамда ҳис этдик. Новосибрск шаҳри бўйлаб уюштирилган экскурсиямиз қарийб 4 соат давом этди. Обь дарёсининг икки қирғоғида қад кўтарган янги-янги микрорайонлар, микрорайонларни бир-бири билан боғлаган қудратли кўприклар, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари хотирасига ўрнатилган шоншуҳрат монументи, Революция қаҳрамонлари ҳиёбони каби мўъжизакор жойларни киприк қоқмай томоша қилдик. Айниқса, Академия шаҳарчасига уюштирилган экскурсия кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Новосибрскдан 70 километр жанубда жойлашган бу замонавий шаҳарчада ҳозир 50 минг аҳоли истиқомат қиляпти. Уларнинг аксарияти фанимиз намоёндаларидир.

Шаҳарчада ўнлаб илмий-тадқиқот институтлари ва бошқа олий ўқув юртлари фаолият кўрсатмоқда. Олимлар яратаётган янгиликлар Сибирь корхоналарида синовдан ўтиб, ишлаб чиқаришда кенг жорий қилинмоқда.

СССР Фанлар Академиясининг Сибирь бўлими қурилишига биринчи ғишт бундан 15 йил илгари қўйилган эди. Ҳозир шаҳарча 1,5 минг гектар ерни ишғол қилиб турибди. Келажакда бу ерда СССР қишлоқ хўжалиги ва медицина Фанлар Академияларининг Сибирь бўлимлари ҳам бунёд этилади.

Саёҳатчилар қалбидаги ҳис-ҳаяжоннинг ниҳояси йўқ эди. Улар Сибирь шаҳарлари бўйлаб уюштирилган катта сафардан бой таассуротлар билан қайтдилар. Сафар давомида улар Фрунзе—Олмаота — Новосибирск — Томск — Красноярск — Иркутск — Братск шаҳарлари бўйлаб поездда 10 минг 128 километр йўлни босиб ўтдилар.

Юрган дарё деганларича бор экан. 17 кунлик сафар давомида саёҳатчилар қанчадан-қанча янгиликлардан воқиф бўлдилар, харитадаги шаҳар ва қишлоқларни, кўл ва ўрмонларни ўз кўзлари билан кўрдилар. Сафардан янги куч ва қувват билан қайтган саёҳатчилар ўз колхоз-совхозларида ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Ж. НОСИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Давоми. Боши газетанинг 178-сонида.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҒАЛАТИ ТАКЛИФ

Кениялик табиб Шариф Умар Англия миллий футбол командаси тренерига ғалати таклифнома юборди. Агар бу таклиф қабул қилинса, Англия футбол бўйича жаҳон чемпиони бўлармиш. Шариф Умар ўйинчиларнинг кийимликларини ўсимликлар ва ҳайвонлар суягидан тайёрланган суюқлик билан ювиб инглиз футболчилари дарвозасини сеҳрлар эмиш.

БАШОРАТ УЧУН ЮЗ МИНГ

Тулузалик Виктор Малле бир неча йил аввал фол очирган эди. Фолга кўра у 1973 йил 1 сентябрда вафот этиши керак эди. Бунга ишонган Виктор бор-йўғини сотиб еб юраверди. Белгиланган муддат келиб ўлмагач, Виктор кафангадо бўлиб қолди. У аччиғланиб, фолбинни судга бериб, 100 минг франк «зарар»ни тўлашни даъво қилди.

ҒИЛДИРАКЛИ МУЗЕЙ

Ровно ўлкашунослик музейи «Инсон ва дин» номи остида кўчма кўргазма ташкил этди. Унда 400 га яқин экспонат бўлиб, улар дининнинг реакцион моҳиятини фош этади. Кўчма музей Белоруссия бўйлаб сайр қилмоқда.

БАЛИҚЧИ КОЛЛЕКЦИЯСИ

Руминиялик пенсионер Штефан Михали балиқ овига қизиқади. Ёши 70 дан ошса ҳам бу ишқибозликни ташламайди. У балиқларни қармоққа илинтиришнинг янги-янги усулларини ўйлаб чиқармоқда. Унинг уйида 12 мингдан зиёд сунъий пашша коллекцияси мавжуд.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.55 — ТОШКЕНТ. 19.00 — Телефильм. 19.10 — «Прогресс» программаси. 19.40 — **«Ахборот».** 19.55 — **Пекин юргизаётган нотўғри сиёсат** (телефильм. Москва). 20.40 — **«Ахборот».** 21.00 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Ота-оналар университети. 23.00 — Совет киноси усталари. Е. Копелян. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 18.55 — МОСКВА. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Концерт. 19.55— ТОШКЕНТ. Ҳужжатли кино экрани. 20.40 — **Ер курраси шахсан ўзимга тегсин** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 22.00 — Телефильм. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Илмий-оммабоп фильм. 19.30 — Ўқув кўрсатувлари. 20.40 — Концерт. 21.10 — **Кўл тубидаги хазина** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17|IX да **Севги ва қилич,** 18|IX да **Травиата,** 19|IX да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17|IX да **Парвоз,** 18|IX да **Оқшомдан тушгача,** 19|IX да **Комиссия.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18|IX да **Ҳижрон,** 19|IX да **Ҳалима** (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ДЎСТЛИК ҚАНОТИДА» ЦИРК ТОМОШАЛАРИ (кеч соат 7 яримда).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Апачлар — НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Эрта куннинг иссиқ кунлари: — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Анжелика — фаришталар маликаси — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Апачлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

17/IX да — ПАРВОЗ.
18/IXда — ОҚШОМДАН ТУШГАЧА.
19/IXда — КОМИССИЯ.
20/IXда — ИМОН.
21/IX да — ШОҲ ЭДИП.
22/IX да — МИРЗО УЛУҒБЕК.
24/IX да — ЧАҚМОҚ.
25/IX да — ИНҚИЛОБ ТОНГИ.
26/IX да — БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ.
27/IX да — ОЛТИН ДЕВОР.
28/IX да — ҲАЁТ ШОМИ.
29/IX да — АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ.

Билетлар сотилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ
ботаника мутахассислиги бўйича КАТТА (фан кандидати) **ва КИЧИК илмий ходимлар вакант вазифасига**
БОТАНИКА БОҒИ
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: Ж. Обидова кўчаси, 272-уй.

«УЗГЛАВУГЛЕСНАБСБЫТ»
ТОШКЕНТ ЁНИЛҒИ БАЗАЛАРИНИНГ СКЛАДЛАРИ САВДОСИДА
юқори иссиқлик берувчи ҚАРАҒАНДА ва КУЗБАСС кўмирлари
МАВЖУД
«ТАШОБЛТРАНСАГЕНСТВО» **аҳолига кўмирларни автомашиналарда етказиб беради.**
СКЛАДЛАР АДРЕСИ:
1 — Ленин район, 2-Ипподромний проезди, 58-уй;
2 — С. Раҳимов район, Уста Ширин кўчаси, 173-уй;
3 — Фрунзе район, Ш. Руставели кўчаси, 103 «а»-уй;
3— склад филиали — Сергели район, Полевая кўчаси, 52-уй.
ГРАЖДАНЛАР! Ёнилғиларни олдиндан ғамлаб қўйинг!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 02712. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2632.